

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
KATEDRA ENVIRONMENTÁLNÍHO INŽENÝRSTVÍ
A OCHRANY PROSTŘEDÍ

Tomáš Hromádka

**Možnosti využití moderních médií pro komunikaci
s veřejností u orgánů ochrany přírody**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Ing. Andrea Hlavová

Praha 2010

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a uvedl jsem veškeré použité zdroje.

Praha, duben 2010

.....

Poděkování:

Za vedení při zpracovávání diplomové práce děkuji Ing. Andree Hlavové a RNDr. Marcelu Riedlovi, CSc. Za ochotu, obětavost a pomoc při zpracovávání této práce. Zvláště pak děkuji všem zaměstnancům Zemědělské a potravinářské knihovny v Praze.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

pro: Tomáše HROMÁDKU

obor: RES

Název tématu: Možnosti využití moderních médií pro komunikaci s veřejností u orgánů
ochrany přírody

Název tématu v anglickém jazyce: Possibilities of using Social Media for Communication
between Public and Authorities of Environment Protection

Zásady pro vypracování:

- Úvod
- Cíle DP
- Metodika
- Klasifikace orgánů ochrany přírody a dalších subjektů, jejichž činnost se ochrany přírody dotýká
- Public Relations a komunikace s veřejností
- Co jsou moderní média
- Význam komunikační strategie a integrované komunikace
- Příklady využití
- Vlastní výzkum (jak kdo komunikuje)
- Diskuze
- Závěr (doporučení)
- Přehled literatury a použitých zdrojů
- Přílohy

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah průvodní zprávy: 40 – 50 stran

Seznam odborné literatury:

MŽP, 2004: Státní politika životního prostředí České republiky 2004 – 2010. Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha

Bajčan R., 2003: Techniky Public Relations aneb jak pracovat s médii. Management Press, Praha

Ftorek J., 2009: Public relations jako ovlivňování mínění - Jak úspěšně ovlivňovat a nenechat se zmanipulovat. 2. vydání, Grada Publishing, Praha

Stejskal V., 2006: Úvod do právní ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost. Linde, Praha

Svoboda V., 2009: Public relations moderně a účinně. Grada Publishing, Praha

Vedoucí diplomové práce: Ing. Andrea Hlavová

Konzultant diplomové práce: RNDr. Marcel Riedl, CSc.

Datum zadání diplomové práce: 31.10.2009

Termín odevzdání diplomové práce: 30.4.2010

Doc. RNDr. Ing. Ivan Landa, DrSc.
Vedoucí katedry

Prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.
Děkan

V Praze dne ..... 15. 11. 2009 .....

Abstract

The diploma thesis outlines to the reader possibilities of using social media for communication between public and authorities of environmental protection in the Czech Republic. It deals with possibilities of gaining information about environment according to the legislation of the Czech Republic. The thesis concerns communication of the public authorities with the public and the public with the public authorities, Public Relations, progress and utilization of the internet in public administration, social networks and eGovernment in the Czech Republic. The thesis evaluates availability and spread of information on web sites of selected county towns, ecologic organizations and national parks in the Czech and Slovak republics, including information about the environment. The thesis is compilation of scientific and public knowledge together with findings and conclusions of the author into a compact complex.

Abstrakt

Tato diplomová práce přibližuje čtenáři možné využití moderních médií pro komunikaci s veřejností u orgánů ochrany přírody v ČR. Zabývá se možnostmi získávání informací o životním prostředí dle legislativy České republiky. Pojednává o komunikaci úřadů s veřejností a veřejnosti s úřady, Public relations, rozvoji a způsobu využití internetu ve veřejné správě, sociálních sítích a eGovernmentu v České republice. Práce hodnotí dostupnost a šíření informací, včetně informací o životním prostředí, na webových stránkách vybraných okresních měst, ekologických organizací a národních parků v České a Slovenské republice. Jedná se o kompilaci vědeckých a veřejných poznatků spolu s poznatky a závěry autora do kompaktního celku.

Keywords: Public Relations, Social Media, RSS channels, Modern Media, Public, Communication, Environmental Informations, Authorities of Environment Protection, eGovernment

Klíčová slova: Public relations, sociální sítě, RSS kanály, moderní média, komunikace, informace o životním prostředí, veřejnost, orgány ochrany přírody, eGovernment

Obsah:

1.	Úvod.....	9
2.	Cíle diplomové práce	10
3.	Literární rešerše	12
3.1	Základní definice	12
3.2	Specifikace orgánů ochrany přírody	12
3.3	Ochrana přírody, krajiny a životního prostředí v České republice	13
3.4	Subjekty, které mají za úkol pečovat o životní prostředí.....	14
3.5	Organizace veřejné správy v oblasti ochrany životního prostředí.....	15
3.6	Právní předpisy v oblasti informovanosti a účasti veřejnosti při ochraně životního prostředí	15
3.6.1	Současný stav ve světě	16
3.6.2	Mezinárodní právní úprava.....	17
3.6.3	Právní úprava Evropského společenství.....	19
3.6.4	Česká právní úprava v oblasti informovanosti a účasti veřejnosti při ochraně životního prostředí.....	19
3.7	Účast veřejnosti při ochraně přírody a životního prostředí.....	21
3.8	Moderní participace = e-participace	22
3.9	Informace veřejného sektoru	23
3.9.1	Technologie poskytování informací veřejného sektoru	23
3.9.2	Právo informací dále využívat	23
3.10	Získávání informací o životním prostředí v České republice	23
3.10.1	Žádost o informace podle zákona o právu na informace o životním prostředí.....	24
3.10.2	Žádost podle zákona o ochraně přírody a krajiny	24
3.11	Ochrana životního prostředí veřejnoprávní cestou	24
3.12	Komunikace veřejné správy s veřejností v oblasti ochrany životního prostředí ..	25
3.12.1	Efektivní komunikace	27
3.12.2	Zapojování veřejnosti do procesu ochrany životního prostředí.....	31
3.12.3	Možná negativa a problémy při zapojování veřejnosti	32
3.13	Public relations (PR).....	33
3.13.1	Definice PR	33
3.13.2	Co je to veřejnost	34
3.13.3	PR komunikace – ovlivňování veřejného mínění	34
3.13.4	PR komunikace online	36
3.14	Moderní média	37
3.15	Internet	38
3.16	Sociální sítě.....	41
3.16.1	Používat Facebook či Twitter?	45
3.17	Elektronizace veřejné správy	48
3.17.1	Czech POINT	49
3.17.2	Komunikační infrastruktura veřejné správy (KIVS).....	49
3.17.3	eGovernment	50
3.17.4	Základní registry veřejné správy.....	51
3.17.5	Digitální mapy veřejné správy.....	52
4.	Metodika	53
5.	Výsledky	58
6.	Diskuse.....	65

7. Závěr	68
8. Použitá literatura	71
8.1 Použité zákony, předpisy a směrnice	78
9. Přílohy.....	79

1. Úvod

Úvodem se diplomová práce zabývá ochranou přírody a životního prostředí, popisuje současnou legislativní situaci v rámci ochrany přírody, životního prostředí a přístupu k informacím o životním prostředí v České republice. Protože, jak uvádí Kružíková (1995): *„Právo na informace o životním prostředí v současné době patří v demokratických státech k jednomu z důležitých práv občanů. Je tomu tak proto, že informovanost o stavu životního prostředí je předpokladem takového chování člověka, které je v souladu s požadavky ochrany životního prostředí.“* A právě dostatečná informovanost veřejnosti je základem pro její aktivní participaci při vytváření kvalitního životního prostředí (Kábela, 2007).

Jančářová (2002) uvádí, že: *„Kvalitní a efektivní ochrana životního prostředí předpokládá zapojení se širokého spektra subjektů do tohoto procesu.“* Při ochraně přírody je zapotřebí spolupráce především mezi orgány veřejné moci a správy s veřejností. Proto práce pokračuje informacemi o komunikaci veřejnosti s úřady, možnostmi účasti veřejnosti v ochraně životního prostředí, komunikací úřadů s veřejností, public relations – jakožto oborem zabývajícím se vztahy s veřejností.

Práce pojednává také o rozvoji internetu ve veřejné správě a o možnostech jeho využití, přibližuje též v dnešní době moderní sociální sítě a jejich možné využití při komunikaci s veřejností. Zveřejňování informací v dnešní době velice napomáhají moderní informační a komunikační technologie (ICT). Základem co možná nejširšího zpřístupnění informací je digitalizace informací a vhodné zvolení přenosových cest a komunikačních kanálů, kterými budou šířeny (Pekárek, 2009a).

Právě z důvodu lepší ochrany přírody, životního prostředí a zlepšení komunikace mezi veřejností a veřejnou správou popisuje diplomová práce možnosti a důvody vzájemné komunikace s pomocí moderních médií, včetně zákonných podmínek získávání a zveřejňování informací o životním prostředí. Kvalitní poskytování informací a komunikace všech státních orgánů, včetně orgánů ochrany přírody s širokou veřejností, je základem pro úspěšnou a trvalou spolupráci v ochraně životního prostředí.

Diplomová práce se také doplňuje a rozšiřuje informace Českého statistického úřadu (2009d), který každoročně zveřejňuje informace o službách poskytovaných na internetových stránkách krajů, měst a obcí, ale nezabývá se dostupností těchto informací.

2. Cíle diplomové práce

Tato práce má za cíl zjistit, zda jsou informace, komunikační prostředky a interaktivní prvky na internetových stránkách orgánů ochrany přírody – v tomto případě vybraná okresní města, národní parky v porovnání s nevládními ekologickými organizacemi – snadno dostupné, současně se zabývá také tím, používají-li ke komunikaci se svými občany v dnešní době moderní sociální sítě a RSS kanály, které zajišťují aktivní šíření informací a tak usnadňují přístup k informacím.

Hlavním cílem diplomové práce je analýza dostupnosti a šíření informací (zejména informací o životním prostředí) z internetových stránek okresních měst vybraných krajů České republiky, spolu se zjištěním, zda tyto obce využívají ke komunikaci s veřejností také RSS kanály a dvě nejběžněji používané sociální sítě v České republice – Facebook a Twitter. Tyto výsledky následně porovnat s vybraným krajem na Slovensku. Na základě těchto poznatků navrhnout možné zlepšení webové prezentace a lepší využití moderních komunikačních kanálů

Dalším cílem je zhodnocení webové prezentace národních parků a nevládních organizací, které se zabývají ochranou přírody a zjištěním, využívají-li RSS kanály a sociální sítě k oslovení veřejnosti.

Prvním úkolem této diplomové práce je seznámit čtenáře se stavem ochrany přírody, životního prostředí a současné legislativy této oblasti v České republice. Dále popisuje legislativní možnosti získávání informací o životním prostředí, možné formy účasti občanů a veřejnosti v ochraně životního prostředí, komunikaci veřejnosti s úřady a úřadů s veřejností, uvádí důvody potřeby vzájemné komunikace a jednotlivé komunikační kanály.

Diplomová práce obsahuje i kapitolu Public relations, protože tento obor se zabývá komunikací s veřejností a budováním vztahů založených na důvěře, které jsou důležitou součástí každé fungující společnosti. Nezbytnou součástí práce, jak už napovídá název, jsou moderní komunikační média, možnosti jejich využití, jedná se zejména o internet – webové stránky a sociální sítě. Práce také popisuje současný stav eGovernmentu v České republice, jakožto nástroje ke snadné komunikaci s vládou a úřady.

Po kapitolách, které čtenáře přiblíží k dané problematice, následuje vlastní metodika průzkumu a hodnocení webových stránek. Poté navazují výsledky práce, které jsou v další kapitole diskutovány. Závěr práce obsahuje návrhy na možné zlepšení webových

prezentací jednotlivých orgánů a organizací, další možnosti vzájemné komunikace občanů s úřady a úřady s občany, řeší také možnost zlepšení informačního toku za použití moderních médií, aby bylo dosaženo aktivního šíření informací, což je jeden ze základních požadavků Aarhuské úmluvy.

3. Literární rešerše

3.1 Základní definice

Celá práce se zabývá informacemi o přírodě a životním prostředí. Je tedy nutné na začátek definovat, co se za těmito termíny nachází.

Podle Wikipedie (2010) je příroda veškerá hmota a energie a to hlavně v základní, člověkem neovlivněné formě. Naopak Krajhanzl (2006) se zamýšlí nad tím, že přírodu stejně vymezit neumíme, a zda bychom neměli přijmout fakt, že vztah člověka k přírodě je vlastně vztahem k prostředí.

Jak píše Jančářová (2002) životní prostředí je prostor, ve kterém žijeme. Součástí životního prostředí jsou také přírodní zdroje, které člověk čerpá a které nezbytně potřebuje ke svému životu. Dle zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí je životním prostředím vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

Z předchozích definic je patrné, jak úzce spolu oba pojmy souvisí.

3.2 Specifikace orgánů ochrany přírody

Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, patří mezi státní instituce (orgány státní správy v ochraně přírody), které se zabývají ochranou přírody:

- a) obecní úřady
- b) pověřené obecní úřady
- c) obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- d) krajské úřady
- e) správy národních parků a chráněných krajinných oblastí
- f) Česká inspekce životního prostředí
- g) ministerstvo životního prostředí
- h) újezdní úřady, ministerstvo obrany

Z tohoto poznatku vyplývá, že hodnocení dostupnosti informací na webových stránkách obcí má své opodstatnění, neboť obecní úřady jsou orgány ochrany přírody, stejně tak je tomu u správ národních parků – diplomová práce hodnotí také stránky národních parků.

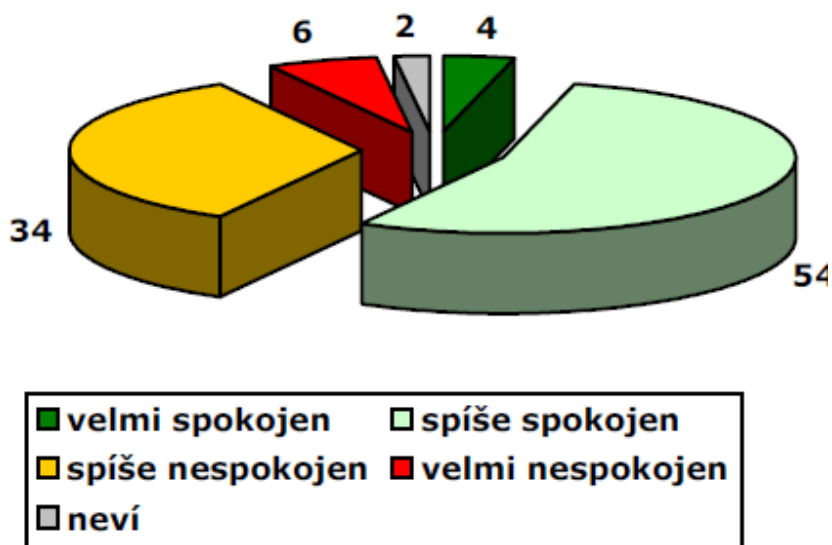
3.3 Ochrana přírody, krajiny a životního prostředí v České republice

Ochrana přírody a krajiny má v České republice dlouholetou tradici. První chráněné území – Žofínský prales – zřídil na svém panství Jiří Augustin Languelval-Buquoy již v roce 1835 a v roce 1858 vzniklo chráněné území Boubínský prales. Všechna tato území existují dodnes a vznikají i další. Protože s postupem zastavování a intenzivnějšího využívání krajiny stoupá potřeba přírodu chránit a uchovávat (Režná, 2009).

„Cílem ochrany přírody a krajiny je udržovat a chránit esteticky vyváženou ekologicky stabilní a trvale produkční kulturní krajinu. Zároveň udržovat v přírodním stavu lokality, které dosud nebyly výrazněji narušeny lidskou činností,“ Cenia (2008). Celkem 16 % plochy území České republiky je územně chráněno. V České republice jsou čtyři národní parky, dvacet pět chráněných krajinných oblastí a mnoho dalších zákonem chráněných lokalit a přírodních prvků (Cenia, 2008).

Co si vlastně představit pod pojmem ochrana přírody? Definice je mnoho, ale jen některé z nich vystihují podstatu pojmu. Dle Friedla a Zieglera (2004) je nejbližší tomuto pojmu názor, který říká, že: *„Ochrana přírody je uvědomělá činnost lidské společnosti, ve které se snoubí ochrana a péče o jedinečné ekosystémy, a to včetně jejich neživého prostředí.“* Důležitou součástí ochrany přírody je i průzkum a vědecký výzkum, jakož i popularizace a propagace výzkumů, jejich cílů a výsledků, v co nejširším spektru lidské společnosti. Osvěta v lidské společnosti je velmi důležitý úkol ochrany přírody, na který se nesmí zapomínat. Osvěta musí veřejnost upozornit na to, že i ona je součástí tvorby životního prostředí. Je tedy vhodné, aby se také zapojila do ochrany přírody a životního prostředí. Následující graf (graf č. 1) udává spokojenost veřejnosti s životním prostředím v České republice.

Graf č. 1 - Spokojenost veřejnosti s životním prostředím v České republice

Zdroj: CVVM, 2009a.

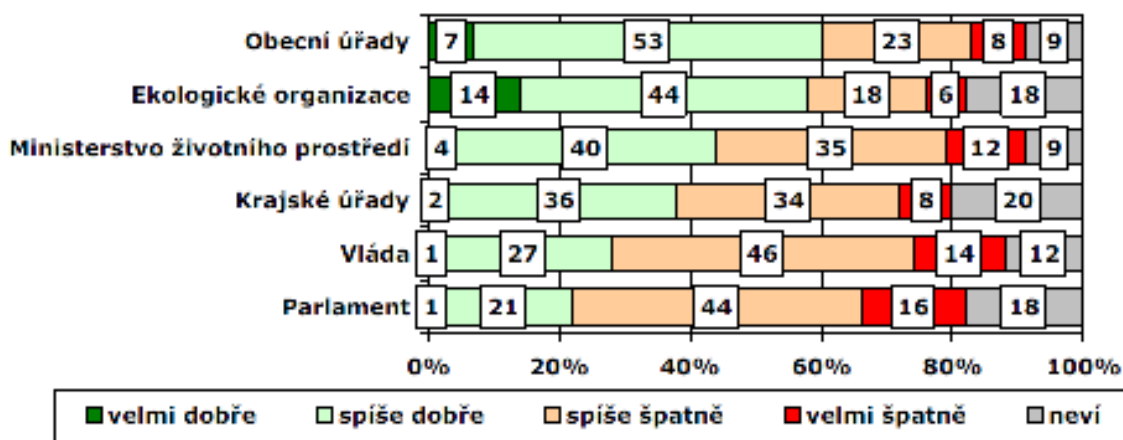
3.4 Subjekty, které mají za úkol pečovat o životní prostředí

Kvalitní a účinná ochrana životního prostředí je možná jen tehdy, pokud se do ní zapojí co nejvíce subjektů. Není si možné myslet, že je ochrana životního prostředí výhradně věcí veřejné správy a jejích orgánů (Jančářová, 2002).

Do první skupiny subjektů, které se starají o ochrany životního prostředí, patří zcela jistě orgány veřejné moci a správy. Nejdůležitějšími státními orgány v ochraně přírody jsou orgány veřejné správy, které přicházejí do styku s občany. Významnou roli v procesu ochrany životního prostředí má také zákonodárny sbor, který přijímá ústavní zákony a zákony, jejichž obsah ovlivňuje ochranu přírody a životního prostředí jako celku.

Druhou skupinou je především veřejnost. Jak veřejnost hodnotí činnost ekologických organizací a zmíněných orgánů veřejné moci a správy v oblasti ochrany životního prostředí, znázorňuje graf č. 2.

Graf č. 2 – Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí

Zdroj: CVVM, 2009b.

3.5 Organizace veřejné správy v oblasti ochrany životního prostředí

Vrchní státní dozor a zabezpečení informačního systému v otázkách ochrany životního prostředí je plně v působnosti Ministerstva životního prostředí (MŽP). MŽP však není jediným orgánem státní správy, který má správu této oblasti ve své kompetenci. Ministerstvo zemědělství je hlavním orgánem úseku myslivosti, lesního hospodářství, rybářství a vod, dále zde působí v odvětví staveb a územního plánování Ministerstvo pro místní rozvoj, pro vojenské újezdy je hlavním orgánem Ministerstvo obrany a v oblasti lidského zdraví zasahuje do ochrany životního prostředí také Ministerstvo zdravotnictví. Jak uvádí Pekárek (2005): „*Nepřehlednost a složitost systému organizace veřejné správy na tomto úseku je nutné podrobit kritice.*“

3.6 Právní předpisy v oblasti informovanosti a účasti veřejnosti při ochraně životního prostředí

Právní předpisy v této oblasti je možné rozčlenit do tří základních skupin na předpisy práva:

- mezinárodního,
- evropských společenství (komunitární právo),
- vnitrostátního - právního řádu České republiky.

3.6.1 Současný stav ve světě

Aktivní účast veřejnosti je ve vyspělých zemích považována za jednu z nejvýznamnějších zásad ochrany životního prostředí. Zákony USA a částečně i Nizozemí dokonce umožňují organizacím, které se zabývají ochranou životního prostředí, podat žalobu na orgány veřejné správy pro neplnění úkolů, které jim zákon v této oblasti ukládá. Podmínkou aktivní účasti veřejnosti v ochraně životního prostředí je však znalost stavu životního prostředí (Kružíková, 1995).

V Rakousku je poskytování informací o životním prostředí upraveno aktem - Federal Act Concerning Access to Information on the Environment.

Úkolem předpisu je informování veřejnosti o záležitostech, které se týkají životního prostředí. Tento akt upravuje přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, které mají orgány veřejné správy k dispozici a také řeší způsob jejich zveřejňování a publikování.

Ve Spojených státech amerických (USA) je zpřístupňování informací upraveno jedním právním nařízením, kterým je Freedom of Information Act (FOIA) - zákon o poskytování informací.

FOIA je zákon, který ustanovuje právo veřejnosti na informace od orgánů veřejné správy. Tento akt ustanovuje specifický proces, prostřednictvím kterého může veřejnost po těchto orgánech žádat přístup k záznamům a údajům o životním prostředí. Zákon samozřejmě udává podmínky, jak a do kdy musí orgány veřejné správy odpovědět, stanovuje také poplatky spojené s poskytnutím informací a právo na soudní ochranu vedoucí k získání informací (Jančářová, 2002).

Na Slovensku upravuje poskytování informací o životním prostředí zákon č. 211/2000 Z.z., o slobodném prístupe k informáciám, v znení neskorších predpisov.

Hlavní odlišnost mezi Slovenskem a Českou republikou v poskytování informací spočívá v tom, že v České republice upravují tuto oblast zákony dva a na Slovensku jen jeden. V České republice tedy žadatel nebo dotázaný orgán veřejné správy musí určit, podle kterého zákona informace žádá, respektive poskytuje (Bahýl, 2009).

3.6.2 Mezinárodní právní úprava

„*Těžiště mezinárodní právní úpravy účasti veřejnosti v oblasti životního prostředí spočívá v Aarhuské úmluvě*“ (Humlíčková, 2008). Celým názvem se jedná o Úmluvu Evropské hospodářské komise OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v otázkách životního prostředí. Aarhuská úmluva byla sjednána 25. 6. 1998 na čtvrté konferenci ministrů životního prostředí Evropské hospodářské komise OSN v rámci procesu „Životní prostředí pro Evropu“ v dánském Aarhusu. Aarhuskou úmluvu Česká republika ratifikovala dne 6. 8. 2004. V platnost vstoupila tato Úmluva dne 4. 10. 2004 jako předpis č. 124/2004 Sb. m. s.

Aarhuská úmluva

„*Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, známá jako Aarhuská úmluva je přelomový dokument pro životní prostředí a demokracii*“ (MŽPČR, 2001).

Dle preambule Aarhuské úmluvy má každý jedinec právo žít v prostředí přiměřeném jeho zdraví a pohodě a má povinnost chránit a zlepšovat stav životního prostředí ve prospěch generací dnešních i budoucích. Mají-li občané uplatňovat toto právo a dostát této povinnosti, je nutné, aby jim byl poskytnut přístup k informacím o životním prostředí, dále musí mít právo participovat na rozhodování týkajícím se životního prostředí a musí mít přístup k právní ochraně.

Environmentální informace jsou dle Úmluvy informace, které obsahují stav složek životního prostředí a faktory, které mají na životní prostředí vliv.

Aarhuská úmluva je mezinárodně právně závaznou listinou, která je zaměřena na posílení demokracie v oblasti ochrany životního prostředí. Úmluva staví na třech základních pilířích:

I. Právo na informace o životním prostředí

Aarhuská úmluva se snaží o zdokonalení informovanosti veřejnosti o stavu životního prostředí a jeho vlivu na lidské zdraví. Dle Aarhuské úmluvy má každý právo tyto informace získat. Důležitý je hlavně aktivní přístup veřejné správy k poskytování informací a poskytování informací s maximálním využitím Internetu a elektronických médií.

Podle Aarhuské úmluvy je povinna veřejná správa nejen informace shromažďovat, poskytovat a aktivně šířit, ale také aktivně sdělovat veřejnosti, jaké informace má k dispozici, jak je lze získat, jakým způsobem je možné se do rozhodování zapojit a jak se lze v případě neposkytnutí informací či účasti na rozhodování usilovat o spravedlnost.

II. Účast veřejnosti na rozhodování

Aarhuská úmluva dává veřejnosti právo účasti při rozhodovacích procesech. Předpokladem Aarhuské úmluvy je, že se veřejnost k ochraně a vývoji životního prostředí vyjadřuje, pokud je se stavem životního prostředí obeznámena. Od státní správy se tedy čeká, že bude své záměry a rozhodnutí konzultovat s veřejností. Délka rozhodování se tak může značně prodloužit, přesto je účast veřejnosti pozitivním prvkem, protože účast veřejnosti pomáhá k zprůhlednění a zkvalitnění rozhodnutí a konečně i k jejich snadnějšímu provedení.

III. Přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí

Aarhuská úmluva se zabývá i situacemi, kdy je právo veřejnosti odepřeno. Zajišťuje soudní ochranu, aby se veřejnost mohla svého práva dovolat.

Vzhledem k pozici Aarhuské úmluvy v českém právním řádu je nutné poznamenat, že má dvojjedinou povahu – je součástí práva mezinárodního i komunitárního.

Požadavky vyplývající z Aarhuské úmluvy jsou obsaženy v některých českých zákonech. Jedná se hlavně o zákon o právu na informace o životním prostředí, zákon o právu na přístup k informacím (tzv. zákon informační), zákon o ochraně přírody a krajiny, zčásti také stavební zákon a zákon o posuzování vlivů na životní prostředí (Matějková, 2009).

Pasivní a aktivní zveřejňování informací

„Cílem Aarhuské úmluvy je podpořit poskytování informací na žádost veřejnosti i z vlastní aktivity orgánů veřejné správy“ (Účast veřejnosti, 2010).

Zveřejňování informací na žádost

V případě zveřejňování informací na žádost je iniciátorem šíření informací veřejnost, která informace požaduje od orgánu veřejné správy. Takovouto informaci je orgán povinen poskytnout nejpozději do třiceti dnů, ale pokud je to nezbytné, lze lhůtu prodloužit.

Aktivní zveřejňování informací

V případě aktivního zveřejňování orgán veřejné správy sám bez toho, aby jej někdo žádal, informace zveřejní.

3.6.3 Právní úprava Evropského společenství

Účastí veřejnosti v oblasti životního prostředí se zabývá také právo Evropského společenství. Toto právo kupříkladu nařizuje účast veřejnosti pro jednotlivé orgány a instituce Evropského společenství. Tyto nařízení vychází právě z přistoupení Evropského společenství k Aarhuské úmluvě. Hlavními požadavky Evropského společenství jsou podle Humlíčkové (2008) ty, které: *„Požadují implementaci právní úpravy pro členské státy, které upravuje množství směrnic.“*

3.6.4 Česká právní úprava v oblasti informovanosti a účasti veřejnosti při ochraně životního prostředí

Jak uvádí Kábela (2007), právo na přístup k informacím o životním prostředí upravuje v České republice hned několik zákonů. V první řadě je to Listina základních práv a svobod (LZPS), která upravuje právo na informace a zaručuje svobodu projevu. LZPS uvádí, že právo na informace svobodně vyhledávat, přijímat a šířit má každý. LZPS také ukládá orgánům veřejné správy povinnost poskytovat informace o své činnosti. Podle LZPS má právo na včasné a úplné informace v oblasti životního prostředí každý. Obecnější nařízení LZPS ukládají orgánům veřejné správy povinnost informace poskytovat. Z tohoto ustanovení plyne úkol pro orgány ochrany životního prostředí - poskytovat informace o životním prostředí, které se dotýkají jejich působnosti.

Právo domáhat se informací o životním prostředí je možné jen v mezích prováděcích zákonů. Těmito prováděcími předpisy je zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí a zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Právo na informace o životním prostředí také obsahuje zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Ten uvádí, že každý má právo na pravdivé a přiměřené informace o stavu a vývoji životního prostředí a na mnohé další informace týkající se životního prostředí. Tato formulace je podle Kružíkové (1995) nedostatečná, neboť umožňuje výklad práva v neprospěch žadatele s tím, že jsou pro něj požadované informace nepřiměřené.

Zákon o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím upravuje okolnosti všeobecného přístupu k informacím a provádí podmínky Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES.

Ze zákona vyplývá, že státní orgány, územní samosprávné celky, jejich orgány, veřejné instituce a ty subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech v oblasti veřejné správy, jsou povinny poskytovat informace týkající se oblasti jejich kompetence.

Přístup k informacím je komplikovaný obzvláště tehdy, pokud je poskytnutí určitých informací podmíněno postupem podle odlišného zákona. Pokud orgán veřejné správy odmítne informace poskytnout, musí toto odepření vždy odůvodnit. Informace nejsou pokaždé poskytovány bezplatně, což je opodstatněno zejména náročností jejich vyhledávání a souvisejícími nevyhnutelnými výdaji. Kvůli tomu jsou některé informace zpoplatněny podle příslušného sazebníku. Žádost o informace nemá určenou formu a lhůta k jejímu vyřízení je patnáct dnů ode dne doručení.

Zákon o právu na informace o životním prostředí

Jak vyplývá z Aarhuské úmluvy, každý má právo od orgánů veřejné správy získat informace o životním prostředí. Přístup k těmto informacím upravuje zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí. Informace o životním prostředí může být například stav životního prostředí nebo informace o správních řízeních ve věcech životního prostředí.

Žádost o poskytnutí informací o životním prostředí má mít obdobné náležitosti jako žádost podle zákona o svobodném přístupu k informacím, ale informace by měly být poskytnuty zdarma. Žádost nemusí být zdůvodněna, ale zákon zahrnuje dosti široký okruh možností,

kdy lze poskytnutí informací odepřít. Lhůta k vyřízení žádosti je v tomto případě třicet dnů ode dne doručení.

3.7 Účast veřejnosti při ochraně přírody a životního prostředí

Občané se v demokratické společnosti mohou účastnit veřejného života na různých úrovních, které je možné rozdělit do třech základních skupin (Pehe, 2000). První možností je přímá účast v politice, jako forma usilování o moc a výkonu moci. Druhou možností je účast v nejrůznějších formách občanské společnosti; do poslední skupiny patří profesní zařazení a výkon zaměstnání.

Pro dobrou správu státu je potřeba zapojovat občany do rozhodovacích procesů veřejné správy neboli participace. Aby se veřejnost zapojila do rozhodovacích procesů, je nejprve třeba začít s oboustrannou formou komunikace - dialogem.

Nejběžnější metodou komunikace občanů s úřady představují veřejná zasedání obecního a městského zastupitelstva. Dalším způsobem, jak může veřejnost projevit své zájmy a postoje, jsou demokratické volby. Mimo této možnosti mohou občané použít i další metody pro prezentaci svých názorů, jako je referendum, petice, debaty apod. V dnešní době se do popředí dostává komunikace s podporou informační a komunikační technologie (ICT), příkladem může být komunikace elektronickou poštou (Ekovysocina, 2010).

Jak uvádí Lesly (1995), události v celém světě dokazují, že největší hybnou silou 20. a počátku 21. století jsou postoje veřejnosti. Informování již nadále není prostředkem vládnutí, tedy prostředkem pro sdělení nařízení a rozhodnutí. Způsob předávání informací rozhoduje o tom, jak budou záměry nebo rozhodnutí jakékoliv instituce realizovány. Metoda předávání informací rozhoduje o tom, co a jak se stane. Převládající silou v tomto moderním světě je veřejné mínění, souhrn postojů lidí, kterým se poměřují všechny události a kterým jsou také vytyčována všechna rozhodnutí.

Účastí veřejnosti v procesu ochrany životního prostředí se obvykle rozumí, jakým způsobem je občanům a dalším subjektům dovoleno podílet se na řešení otázek v oblasti životního prostředí, resp. získat potřebné informace apod. V tomto směru byly v naší zemi vybudovány pevné právní základy pro výše uvedenou participaci veřejnosti, které je třeba dále rozvíjet a zlepšovat (Jančářová, 2002).

Otázky týkající se životního prostředí by měly být v popředí zájmu každého člověka. Proto je důležité, aby měl každý člověk snadný přístup k informacím a mohl zasahovat a účastnit se projednávání otázek, které s životním prostředím souvisí. Právě veřejnost může být poskytovatelem dalších informací a poznatků pro ty, kteří rozhodují. Příslušné orgány veřejné správy by měly věnovat pozornost oblastem vzdělávání a šíření informací o životním prostředí v rámci veřejnosti.

Trvale udržitelný rozvoj se těžko stane skutečností, budou-li jeho zásady závislé na momentální politické vůli, proto je nutné zapojení co nejširšího spektra veřejnosti do tohoto procesu. *„Aby byly zásady trvale udržitelného rozvoje realizovány, musí vycházet z představ, obav a snů místních obyvatel, členů komunity“* (Hušková, 2003).

3.8 Moderní participace = e-participace

Podle Pekárka (2008) je možné všechny procedury zapojující občany do veřejných rozhodovacích procesů prostřednictvím ICT nazvat e-participací. Samotná elektronická veřejná správa je složena ze dvou hlavních částí. Tou první je e-demokracii, druhá je e-Government, elektronické procesy probíhající v rámci veřejné správy. E-participací mohou být jakékoliv elektronickou cestou realizované interaktivní prvky, které umožňují zpětnou vazbu.

„Některé veřejné instituce disponují na svých webových stránkách diskusními fóry různé kvality, nicméně největším problémem se zdá především povědomí o jejich smysluplném využití, zvládnutí moderace, širší propagace atp. Je zajímavé, že především ústřední státní instituce se diskusním fórům na svých webových stránkách vyhýbají – důvody můžeme hledat především v obavách úředníků a politiků ze zveřejňování nepříjemných pravd, které v diskusních fórech už z jejich podstaty není možné snadno vymazat, zvláště pokud jsou přístupné jen řádně zaregistrovaným uživatelům. Úřady se pak často snaží moderované diskuse nahrazovat moduly FAQ, které představují jakási diskusní fóra se zodpovězenými dotazy, ovšem očištěné o otázky, na které je nepříjemné odpovídat,“ (Pekárek, 2008).

3.9 Informace veřejného sektoru

Informacemi veřejného sektoru (IVS) jsou podle Evropské směrnice 2003/98/ES všechny dokumenty, databáze a další informace, které sbírá, uchovává a zpracovává veřejný sektor. Jsou brány jako informace, které se mění v čase a mají časově omezenou platnost.

Obsah veřejného sektoru (OVS) tvoří shromážděné, zpracované, utříděné a uložené informace, které jsou chápány jako statické znalosti, tedy znalosti neměnicí se v čase.

3.9.1 Technologie poskytování informací veřejného sektoru

Téměř všechny instituce veřejné správy mají k dispozici ICT na úrovni, která jim umožňuje informace digitalizovat, v digitální podobě zpracovávat a dále s nimi nakládat. V poskytování informací by tedy neměl být pro instituce veřejné správy žádný problém. Vždyť některé informace v elektronické podobě jsou povinny zveřejňovat ze zákona. Je ovšem důležité, aby úřady poskytovaly informace ve formátu, kvůli kterému není potřeba stahovat, případně draze nakupovat speciální software, na což pamatuje i příslušné směrnice.

3.9.2 Právo informací dále využívat

Není nijak stanoveno zákonem, jak musí občan získané informace využít. Neměl by tedy být problém tyto informace (data) dále šířit a využívat k jakýmkoliv účelům.

Pekárek 2009a tvrdí, že pro zkvalitnění informací veřejné správy by bylo dobré, kdyby: „*Od určité velikosti mohla každá instituce veřejného sektoru zaměstnávat informačního specialistu, který by vedle samotných dat poskytoval i odborné informační služby.*“

3.10 Získávání informací o životním prostředí v České republice

K efektivní účasti občanů při tvorbě a ochraně životního prostředí, je nutné, aby byli informováni o připravovaných činnostech dříve, než nastanou. Získávat informace o životním prostředí může občan různými způsoby, například pravidelným prohlížením internetových stránek obce, čtením obecních novin, dále může žádat informace dle jednotlivých zákonů a v neposlední řadě má také možnost čerpat informace ze zveřejňovaných registrů, například na internetovém Portálu životního prostředí ČR (<http://portal.env.cz>), nebo na portálu Cenia (www.cenia.cz).

3.10.1 Žádost o informace podle zákona o právu na informace o životním prostředí

O informace o životním prostředí má možnost požádat kdokoliv. Není stanoveno, jakou formu žádost musí mít, lze tedy žádat telefonicky, elektronicky, ústně, písemně, tedy jakoukoliv proveditelnou formou.

Úřad však ze žádosti musí pochopit, jaké informace jsou od něj požadovány. Žadatel také může specifikovat, v jaké podobě informace od úřadu žádá.

Příslušné informace o životním prostředí by měl úřad poskytnout zdarma nejdéle do třiceti dnů.

Nebudou-li příslušné informace informacemi o životním prostředí podle tohoto zákona, je pravděpodobné, že budou zpoplatněny. V tomto případě bude úřad postupovat podle informačního zákona č. 106/1999. Sb., informace budou sice placené, ale měly být poskytnuty nejpozději do patnácti dnů.

3.10.2 Žádost podle zákona o ochraně přírody a krajiny

Příležitost žádat informace podle tohoto zákona nemá každý občan, ale jen občanská sdružení. Podle zákona 114/1999 Sb., o ochraně přírody a krajiny se totiž ochrana přírody realizuje za přímé účasti občanů prostřednictvím občanských sdružení a dobrovolných sborů. Mohou to být ty občanská sdružení, která mají za cíl své činnosti ochranu přírody a krajiny.

Velkou předností tohoto zákona je to, že na základě této žádosti bude občanské sdružení dopředu informováno o veškerých plánovaných zásazích a zahajovaných správních řízeních, při kterých mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny. Tato žádost má platnost jeden rok a je možné žádat opakovaně.

3.11 Ochrana životního prostředí veřejnoprávní cestou

Účast ve správních řízeních je nejúčinnější cesta, jak připomínkovat plány na provedení činnosti, která může ohrozit životní prostředí.

„Snahy veřejnosti o účast na tomto úseku ochrany životního prostředí musí být považovány za důležitý prvek demokracie a společnost by měla usilovat o stále větší usnadnění účasti a rozšíření daných možností“ (Jančářová, 2002).

V českém právu jsou základní tři typy řízení, která se vzájemně liší podle právních norem, které se v řízení používají (Prokop, 2000):

- 1) **Obecné správní řízení** – postupuje se jen podle jednoho zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
- 2) **Zvláštní správní řízení** – postupuje se podle zvláštního právního předpisu a správní řád je použit podpůrně. K tomuto postupu patří řízení podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, dále podle zákona stavebního zákona, horního apod. Zvláštní právní předpis se používá tam, kde jsou podmínky upraveny odlišně od správního řádu.
- 3) **Řízení, která nejsou správním řízením** – zde se jedná o proces přijímání územně plánovací dokumentace, přičemž území je jedním z nejcennějších přírodních zdrojů na Zemi (Kasl, 1996). Proceduru podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Účast veřejnosti v procesu EIA je signálem pro hledání optimálních přístupů všech účastníků procesu EIA s cílem nikoliv jednostranné, nýbrž vzájemné komunikace (Obluk, 1995). Jančářová (2002) dodává, že: *„Účast veřejnosti je jednou ze základních zásad této procedury, neboť zapojení jednotlivců, organizací a jejich skupin je nezbytným předpokladem její úspěšnosti.“* Dále připadá v úvahu také například řízení podle petičního zákona apod. Tato řízení jsou pro účastníka nejméně výhodná – v řízení se nevydává rozhodnutí a není možné se odvolat, ani podat jiný opravný prostředek nebo správní žalobu.

3.12 Komunikace veřejné správy s veřejností v oblasti ochrany životního prostředí

„K veřejné správě se začíná přistupovat jako ke službě a přestává se na ní pohlížet jako na neomezené řízení a správu úředníků“ (Marek, 1996). Strategie komunikace českých samosprávných orgánů je postavena na zásadě, že je zde veřejná správa proto, aby sloužila občanům (Veřejná správa online, 2003). Řízení státu založené na hodnotách

napomáhá občanům poznat a formulovat společné zájmy místo toho, aby se snažilo kontrolovat a ovládat je dalšími pokyny a předpisy.

Veřejná správa je hlavně službou občanům, je tedy potřeba vnímat i poskytování informací jako službu veřejnosti, která by měla respektovat možnosti a zvyklosti příjemce. Důležitý je také systémový přístup k záležitostem poskytování informací a elektronické komunikace jako takové.

Jedním z cílů činnosti orgánů veřejné správy by měl být sběr informací o vlastní činnosti. Tyto informace by poté měly být využity k prezentaci a analýze práce dotčených orgánů a posílení zpětné vazby ze strany občanů. Zvyšování ekologického vědomí vyžaduje pravidelné informování veřejnosti. Pro dobrou komunikaci s veřejností v oblasti ochrany životního prostředí je také užitečné dostávat od občanů otázky, návrhy, doporučení, stížnosti apod. „*Komunikaci mezi orgány veřejné správy a občanem je možné považovat za dobrou v okamžiku, když si ji občan ani neuvědomuje, když zmizí vžitě rozdělení na oni a my*“ (Komunikující město, 2010).

V některých případech může být nejlepším východiskem komunikační situace ve vztahu k masmédiím pasivita – taktické mlčení. Podobný přístup je však nepřijatelný u orgánů veřejné správy. Státní orgány, armáda, policie a další vládou řízené instituce by se měly snažit nepřetržitě vysvětlovat daňovým poplatníkům svou práci a vlastně jim pomáhat při získávání toho, co jim mají za úkol poskytovat. V každém okamžiku své činnosti musí být připraveny, minimálně v mezích zákonů, informovat o své činnosti, postupech a záměrech (Ftorek, 2009).

Veřejná politika je čím dál častěji tvořena interakcí mnoha různých skupin a organizací, které mají jak srovnatelné, ne-li překrývající, tak často konkurenční zájmy. Je tedy důležité zaměřit pozornost také na to, jak dosáhnout lepší komunikace a spolupráce mezi různými skupinami, aby propojením jejich zájmů bylo možno dosáhnout vzájemně uspokojivých výsledků (Denhardt a Denhardt, 2007).

„*Zdokonalování naplňování demokratických principů je kromě jiného hledáním optimálních cest včasného a objektivního poskytování informací*“ (Sandmann, 2000). Občan by měl být seznámen s tím, kde může tyto informace nalézt, jak je může využívat a proč je pro něj dobré tyto informace znát.

„Úroveň komunikace v české veřejné správě se velice různí. V malých vesnicích má občan a úřad k sobě velice blízko, zatímco velké obce a města musí spíše spoléhat na hromadnou komunikaci“ (Veřejná správa online, 2003).

Současný rozvoj ICT poskytuje veřejné správě další prostředky k lepšímu šíření informací a komunikaci s občany. Základním využitím moderní ICT ve veřejném sektoru je webová prezentace. Internetové stránky mají v dnešní době všechny ministerstva, krajské úřady a většina obcí, jak dokládá tabulka č. 1. Pomocí ICT mohou mít orgány veřejné správy okamžitou zpětnou vazbu na svou činnost. Obzvláště obce a města mohou elektronické diskuse na svých stránkách efektivně využívat pro zlepšování řízení veřejných záležitostí, ale vždy záleží na schopnostech a fantazii odpovědných jedinců (Pekárek, 2008).

Tabulka č. 1 - Webové stránky obcí podle jednotlivých krajů k 31.12.

Kraj	2004		2005		2006		2007		2008	
	celkem	%*	celkem	%*	celkem	%*	celkem	%*	celkem	%*
Hl. m. Praha	49	84,5	54	93,1	58	100,0	58	100,0	58	100,0
Středočeský	606	58,4	748	71,3	881	84,1	924	87,7	972	91,1
Jihočeský	297	51,0	348	59,0	441	74,5	457	78,7	512	86,5
Plzeňský	298	62,9	342	71,5	376	79,7	402	86,1	415	89,8
Karlovarský	105	82,0	110	85,3	121	93,8	125	96,9	126	98,4
Ústecký	242	72,2	282	84,4	313	93,2	318	95,2	321	95,5
Liberecký	164	78,8	168	80,0	190	90,9	194	92,4	197	95,2
Královéhradecký	280	66,4	305	71,6	366	85,7	376	88,3	381	90,3
Pardubický	255	61,7	277	67,7	331	80,3	335	81,1	347	82,2
Vysočina	365	54,6	393	59,5	469	71,0	513	78,0	554	82,6
Jihomoravský	448	73,3	484	76,7	564	89,2	566	92,8	579	92,8
Olomoucký	285	76,4	322	84,7	347	91,6	365	95,1	362	95,3
Zlínský	216	74,5	238	82,1	262	89,4	272	95,1	278	97,9
Moravskoslezský	254	86,1	277	95,2	283	96,3	281	95,9	282	96,9
celkem	3 864	65,5	4 348	73,3	5 002	84,2	5 186	87,9	5 384	90,6

Zdroj: ČSÚ, 2009a.

3.12.1 Efektivní komunikace

Informační potřeba je v dnešní době jedna ze základních sociálních potřeb každého člověka. Jednotlivé požadavky na informace se mimo jiné různí podle obsahu, rozsahu a samozřejmě také v kvalitě. Orgány veřejné správy by měly mít snahu a povinnost

informační potřebu občanů v co největším možném rozsahu uspokojit. Má-li veřejná správa zájem začlenit do přípravných a rozhodovacích procesů co nejvíce obyvatel, musí orientovat svou pozornost následujícími směry (Rozvoj obcí, 2009):

- Splnit požadavky na informace u té veřejnosti, která určité (např. zákonné) informace očekává a má vědomosti, na jaké informace má právní nárok a jakými cestami je může získat.

- Podnítit zájem o informace u toho souboru obyvatel, který je zatím pasivní a o informace, případně s informacemi spojenou participaci, se nezajímá.

Techniky efektivní komunikace jsou v těchto ohledech základním požadavkem na kompetentní pracovníky veřejné správy, kteří se snaží rozvíjet spolupráci a partnerství se zainteresovanými občany a seskupeními. Jak uvádí Kažmierski a Reitschmiedová (2003), hodně pracovníků státní ochrany přírody nemá dostatečné zkušenosti s efektivní komunikací, což může být příčinou nepříliš dobrého vnímání ochrany přírody. Pracovníci ochrany přírody přichází do styku s veřejností téměř denně, ale při vzniku konfliktní situace nemají praxi v používání nástrojů efektivní komunikace, které přispívají k hledání kompromisu a zlepšování postavení ochrany přírody v očích veřejnosti.

Jak uvádí Khellerová (2006), nestačí být jen dobrým znalcem problému, o kterém se vyjednává, ale je důležité mít připravené argumenty a promyšlený postup. Je důležité i to, jak osoba, která se snaží vyjednávat, dokáže ostatní zaujmout, ovlivnit, přimět k dialogu a jaký s nimi dovede navázat vztah. Jinak řečeno, základní výbavou úspěšného jednatele jsou komunikační dovednosti. Mezi ty nejdůležitější patří:

- Argumentace = technika rozlišování názorů a prosazování vlastní teze přesvědčivým způsobem.
- Aktivní naslouchání
- Technika kladení otázek
- Neverbální komunikace
- Empatie

Zdárné využití techniky efektivní komunikace mimo jiné pomáhá k vylepšení (Kažmierski a Reitschmiedová, 2003):

- Vzájemné komunikace mezi ochranou přírody a veřejností,
- Vnímání role a funkce orgánů ochrany přírody,
- Dlouhodobé a kvalitní spolupráce zainteresovaných stran,
- Informovanosti a zájmu veřejnosti o ochranu přírody,
- Zpětných vazeb a porozumění požadavkům veřejnosti z pohledu ochrany přírody,
- Propojení organizací, které by měly mít zájem ochraně přírody pomoci.

Podstatným prvkem, který zlepšuje efekt veškerých komunikačních výtvorů, je uvážení vizualizace a schematizace. Jedná se o propojení textu s konkrétním obrázkem nebo schématem. Při využívání komunikačních nástrojů je do určité míry důležitá stručnost, která ale nesmí být na úkor výstižnosti a srozumitelnosti textů. V oblasti ochrany přírody může být odborný text, případně článek zveřejněný na informační tabuli, letáku, webové stránce většinou cílových skupin obtížně pochopitelný a může veřejnost odradit od dalšího čtení a zabývání se významem sdělení.

Komunikaci s veřejností je možné zprostředkovávat pomocí velkého počtu různorodých nástrojů. Orgány veřejné správy mohou vybírat mezi osobními rozhovory, veřejnými jednáními, telefonickou komunikací, rozesíláním informací v tištěné nebo elektronické podobě, televizním a novinovým zpravodajstvím, webovou prezentací atd. Je však podstatné rozhodnout o využití určitého komunikačního kanálu až po poradě s představitelem cílové skupiny, kterou se má kanál oslovit. Představitel cílové skupiny by měl znát potřeby cílové skupiny a mohl by pomoci s výběrem nejvhodnějšího komunikačního kanálu, který by cílovou veřejnost nejvíce oslovil.

Jak uvádí Rozvoj obcí (2009), obecně se doporučuje využívání hlavně místního zpravodaje a internetu. Co se týče obsahové části těchto kanálů, je nutné dodržovat zásadu, aby to, co je prezentované v tištěné podobě, bylo vždy dostupné i v elektronické formě. V internetové podobě se doporučuje zveřejňovat celou verzi dokumentů, usnesení, závěrů, přepisů, diskusí apod. V tištěné formě je poté vhodné odkaz na tyto dokumenty odkázat, případně zveřejnit jen důležitou část takového dokumentu s odkazem na internet. Pro snazší šíření informací je užitečné zveřejnit na internetu výzvu pro zájemce o zasílání informací (jedná se zejména o novinky) na e-mailovou adresu občanů. Předchozí

doporučení platí obzvláště pro webové stránky, které neumožňují šíření informací prostřednictvím RSS kanálů. Mimo to, že se v tomto případě jedná o využití dalšího – moderního kanálu, rozšiřuje se tímto způsobem informovaná veřejnost, která může být díky participaci mnohdy užitečným partnerem v plánování a uskutečňování kroků vedoucích k trvale udržitelnému rozvoji.

Ke snazší a efektivnější komunikaci veřejnosti s úřady by měl podle Hellerové (2009) sloužit tzv. „One Stop Shop“. Jednalo by se o komunikační kanál, přes který by mohl občan vyřídit všechny obvyklé životní situace. Hellerová (2009) dále uvádí, že: *„Je potřeba v rámci komunikačních kanálů veřejné správy důsledněji uplatňovat principy svobodného přístupu k informacím. Zákon musí upřednostňovat rychlou a pro úřady méně zatěžující formu poskytování informací tím, že bude upřednostňovat elektronickou komunikaci, ale zároveň zabezpečí, že úřady budou poskytovat kvalitní informace v zákonné lhůtě.“* Přitom rozlišuje v současné době následující komunikační kanály veřejné správy (Hellerová, 2009):

1. osobní setkání
2. informační kancelář
3. úřední deska
4. podatelna klasická
5. elektronická podatelna
6. telefon, fax
7. pošta klasická
8. média (televize, rádio, rozhlas, tisk)
9. internet (email, webové stránky, RSS, registry)
10. vyvolávací systémy
11. interní oběžníky
12. intranet, extranet
13. SMS brány, automatizované terminály

3.12.2 Zapojování veřejnosti do procesu ochrany životního prostředí

Kooperace mezi veřejnou správou, občany a nevládními organizacemi je v proceduře rozhodování základním principem každého demokratického státu. Reflektuje tak kolektivní zodpovědnost vlády a veřejnosti při tvorbě životního prostředí, případně při hledání řešení ekologických otázek. Současně dokládá existenci různých zájmových skupin ve společnosti.

Zapojování veřejnosti neznámá jen veřejnost informovat, důležité je hlavně získávání postřehů a myšlenek veřejnosti a jejich následné začlenění do přípravy rozhodnutí. Zapojování veřejnosti se občas označuje termínem „komunikace s veřejností“, případně „rozvojové plánování za účasti veřejnosti“. Tento přístup je jedním z moderních směrů plánovaného rozvoje, významněji se používá zhruba od 90. let (Teuschelová a Oriniaková, 2003).

Účast veřejnosti se stává základnou pro péči o životní prostředí na úrovni místní správy v celé Evropě. Místní správní orgány potřebují aktivní podporu veřejnosti při plánování a přijímání legislativních opatření, stejně jako při realizaci a vyhodnocování všech ekologických otázek, aby mohly (Nagy, 1994):

- Dávat zpětnou vazbu ekologickým odborníkům.
- Využívat vědomosti a schopnosti zainteresovaných osob a skupin.
- Jednat a rozhodovat o hodnotové orientaci.
- Včas identifikovat potenciální konfliktní situace, aby bylo možné zahájit dohádovací řízení a dosáhnout řešení daného sporu a tím posílit přijetí rozhodnutí.
- Vybudovat důvěru, komunikaci a pochopení.
- Zvýšit ekologické uvědomění.
- Dosáhnout široce založeného konsensu ve věcech ochrany místního životního prostředí.

Účast veřejnosti pomáhá orgánům místní správy schválit informované řešení, což snižuje možnost nenadálého ekologického dopadu zvoleného postupu. Pomáhá také správním orgánům při monitoringu místního životního prostředí a při vytváření shody všech zúčastněných pro plánované ekologické programy. Účast veřejnosti je příznivá pro celou společnost, protože posiluje základní demokratické principy a procesy. Přijmout veřejnost

jako plnohodnotného partnera při rozhodování znamená samosprávu založenou na společné odpovědnosti, důvěře a spolupráci na cestě ke zdravějšímu životnímu prostředí.

Zapojením veřejnosti může dojít ke snížení transakčních nákladů, což jsou náklady způsobené právními spory a odkládáním projektů, plánů a programů. Příčinou vzniku těchto nákladů jsou konfliktní situace, které v demokratické společnosti nejsou správně řešeny (Kolektiv autorů, 1999).

Jak uvádí Pecl a Teuschelová (2003): „*Věřme, že zapojování veřejnosti do rozhodování se alespoň na místní úrovni brzy stane ve vlastech českých nepřehlédnutelným standardem a nikoli osamělou vlaštovkou v moři nekonečných třenic různých protichůdných zájmů bez snahy pochopit a zpracovat se stanoviskem protistrany.*“

3.12.3 Možná negativa a problémy při zapojování veřejnosti

První pokusy o prosazení zapojení veřejnosti a následná realizace je provázena obtížemi finančními, časovými nebo problémy souvisejícími s nedostatkem praxe v oblasti zapojování veřejnosti (Teuschelová a Oriniaková, 2003).

Potřebné počáteční náklady do zapojení veřejnosti se obtížně zdůvodňují. Je potřebné vytvořit si dostatečnou časovou a finanční rezervu na samotné zapojování veřejnosti. Důležité je také vybrat zástupce organizace, který bude mít komunikaci s veřejností za úkol.

V případě, že je zapojení veřejnosti realizováno v dostatečné kvalitě, je obtížné vyhodnotit veškeré pozitivní a konkrétní dopady zapojení veřejnosti. Neměl by totiž vzniknout žádný konflikt, který by se musel řešit až následně v průběhu realizace projektu. Není tak možné konstatovat, jaké by nastaly problémy a jak by reagovala veřejnost, pokud by se její zapojení neuskutečnilo.

Největším problémem může být neodborně vedené zapojování veřejnosti, které by mohlo přinést negativní nebo nulové výsledky. Například podcenění podrobného informování veřejnosti bývá častou příčinou malé účasti občanů na veřejném projednání záměru. Nízká účast veřejnosti má pak za následek pouze formální projednání záměru, nebo dokonce diskreditaci procesu zapojování veřejnosti (Teuschelová a Oriniaková, 2003).

3.13 Public relations (PR)

3.13.1 Definice PR

„Public relations jsou dnes hlavním nástrojem vnějších vztahů každé země, regionu, skupiny, každé organizace a instituce“ (Lesly, 1995).

V dnešní době je nutné získávat souhlas veřejnosti a dosáhnout tak příznivého přijetí nápadů a projektů. To však vyžaduje optimální vzájemnou komunikaci mezi organizacemi a veřejností, nutnost pracovat s ní a vytvářet k ní dobré vztahy. To také tvoří podstatu a smysl public relations – komunikační činnosti utvářející vztahy s veřejností (Svoboda, 2006).

Jak uvádí Ftorek (2009), PR prezentují vztahy s veřejností a současně soubor technik a aktivit k ovlivňování mínění. Významně také určují, jak je firma, úřad, instituce nebo veřejně činná a známá osoba vnímána veřejností nebo některou zájmovou skupinou. PR představují aktivní komunikační působení na veřejnost nebo jiné cílové skupiny. Jejich smyslem je vytvoření předem stanoveného vnímání prezentovaného subjektu.

Podle Leslyho (1995) jsou PR instrumentem pro dosažení oboustranného shody mezi institucemi a skupinami. Prostředkem přispívajícím k bezkonfliktnosti těchto vztahů. Lesly PR chápe jako veškeré aktivity a postoje, snažící se řešit, změnit a ovlivnit názory jakékoliv skupiny nebo skupin a jednotlivců tak, aby byly ku prospěchu jednotlivce, skupiny nebo instituce. Jedná se tak o jakékoli aktivity, které pomáhají organizaci a veřejnosti přizpůsobit se jeden druhému.

Podle Němce (1996) PR označujeme ty formy komunikace managementu, které organizaci napomáhají přizpůsobit se okolí, měnit je nebo udržet, a to se zřetelem na dosažení cílů organizace.

Ve většině definic jsou PR popisovány, jako nástroj pro komunikaci a další spolupráci s veřejností, kde by mělo být výsledkem především dobré postavení organizace v očích veřejnosti. Jedná se o budování dobrých, bezkonfliktních vztahů s různými skupinami veřejnosti - o dobrou pověst. Nejdůležitější silou, která v dnešní době působí na všechny organizace a instituce, je názor, který na ně lidé mají. Jedná se o důvěru. Důvěra jakékoli skupiny je nepostradatelná. Nejlepší je dosažení vzájemné komunikace a navození takových vztahů, ze kterých mají užitek všechny zúčastněné strany.

Důvěryhodnost je základním prvkem obrazu, který si veřejnost vytváří o celé organizaci. Tento obraz - image je určitou zkratkou, která veřejnosti nahrazuje všechny jednotlivé informace o organizaci. Image organizace je to, co si lidé vybaví, pokud jsou dotázáni na to, co si o organizaci myslí. Image se tvoří postupně. V posledních letech zjistila i některá velká česká města, že potřebují zlepšovat svou image u potenciálních návštěvníků z ČR i ze zahraničí, u potenciálních investorů a dalších cílových skupin. Slouží k tomu řada kroků a akcí, jejichž hlavním cílem je zvýšení podnikatelské a turistické atraktivnosti měst (Čepelka et al., 1997).

3.13.2 Co je to veřejnost

Veřejností je mnoho. Vzájemně se překrývají, stále vznikají a zanikají. A hlavně, každá organizace může mít jiné, jinak definované kategorie veřejností. Veřejností jsou všechny skupiny institucí a všechny skupiny jednotlivců, které vznikly na základě společného zájmu vůči dané organizaci anebo jejichž chování a názory tato organizace sama působí.

Jsou to skupiny, se kterými musí organizace komunikovat, aby navodila dobré vztahy a získala tak jejich podporu. Veřejnost se vytváří na základě společných zájmů nebo společných problémů (Čepelka et al., 1997).

Například pro obecní úřad jsou důležitou skupinou veřejnosti občané, dále jsou to také lidé, kteří zde podnikají a také ti, kteří v obci mají majetek. První skupinu veřejnosti úřad zastupuje a musí se o ni starat, mimo se jedná o voliče zastupitelů obce. Druhá skupina veřejnosti přináší pracovní příležitosti, daňové odvody a přispívá k vyšší životní úrovni obyvatel. Třetí skupina je plátcí může do obce přinést další investice. Jak je vidět, tyto skupiny veřejností se zčásti překrývají a každá z nich má určitý, úřadem definovatelný zájem.

3.13.3 PR komunikace – ovlivňování veřejného mínění

Jak mohou public relations pozitivně ovlivňovat společenský vývoj? Především tím, že budou organizace veřejnosti naslouchat a korigovat své postupy tak, aby nedocházelo ke konfliktům (Svoboda, 2006).

Public relations se proto snaží u veřejnosti o:

- Postupnou komunikaci,
- Pochopení situace,
- Porozumění,
- Důvěru.

Tento proces je obvykle ve skutečnosti složitý a nemusí vést přímočaře k cíli. Často je nutné jednotlivé kroky revidovat a brát v úvahu nové skutečnosti.

Z hlediska komunikace s veřejností je důležité, máme-li na mysli komunikaci osobní, nebo komunikaci zprostředkovanou hromadným médiem. Komunikace s pomocí médií donedávna znamenala pouze jednostranné oznámení informace pomocí tisku, rozhlasu nebo televize s tím, že zpětná vazba nebo odpověď přicházela jiným kanálem. Rozšířením internetu se však hranice mezi přímou a mediální komunikací již dokonale setřela (Čepelka et al., 1997).

V momentě rozhodnutí předat veřejnosti informace, je nutné položit si několik zásadních otázek:

- Kde naše cílová skupina získává informace?
- Které informační zdroje mají největší vliv na chování cílové skupiny?
- Jak co nejlépe oslovit konkrétní cílovou skupinu a její názorové vůdce?
- Jaké prostředky a techniky komunikace nejlépe podpoří požadované chování cílové skupiny?

Pro úspěšné předání a hlavně převzetí sdělení je zásadní důvěryhodnost informačního zdroje, dostupnost alternativních informací a vlastní zkušenosti s předáváním informací cílové veřejnosti. Pokud jsou tedy informace podány prostřednictvím důvěryhodného zdroje a splní-li i další dva body pro tedy informace podány prostřednictvím důvěryhodného zdroje a splní-li i další dva body pro úspěšné předání informací, je pravděpodobné, že konkrétní cílová skupina přijme sdělení a začne se podle něj orientovat.

Bylo by více než špatné pro motivaci pracovníků vlastní organizace, kdyby se důležité informace, týkající se organizace, dozvídali až z úst veřejnosti. Důležité je, aby se pracovníci podniku, organizace, úřadu dozvěděli nové informace jako první (Pospíšil, 2002). Tyto informace je možná předat prostřednictvím podnikového tisku, informačních nástěnek, intranetu, případně pomocí dalších vnitropodnikových kanálů.

3.13.4 PR komunikace online

V devadesátých letech minulého století se klasická média hromadné komunikace rozrostla o tzv. moderní média. Jedná se zejména o internet a jeho aplikace. Internet spojuje dříve neslučitelné vlastnosti: globální rozsah s velkým počtem příjemců této komunikace, možnost rychlého komunikačního nasazení s velmi levným přístupem k vysílání. K těmto vlastnostem navíc přibývá další výhoda a tou je možná automatizace celého provozu. Internet tak pozvolna přebírá klasické funkce tisku, rozhlasu a televize.

Využití internetu pro PR rostlo úměrně s rozmachem internetu jako média. Organizace jej využívají především tak, že si ve virtuálním světě internetu vytvářejí webové stránky. Internet je médiem, které umožňuje jako prostředek PR slučovat všechny druhy komunikace s veřejností.

Internet také spojuje různé druhy komunikací do jednoho mediálního celku. Internet ale sjednocuje samotné PR. Na webových stránkách organizací je dnes možné spatřit tiskové informace pro média, fotografie pro tisk, pozvánky na tiskové akce, komunikační kanály s různými newslettery (novinkami) pro veřejnost, podnikové publikace, časopisy a další PR prostředky.

Další výhodou PR komunikace online je fakt, že internet výrazně komunikaci urychluje. Informace pro cílovou veřejnost nebo tisková zpráva pro média se zpracuje a distribuuje prostřednictvím internetu v pár okamžicích, dokonce je možné například zasedání zastupitelstva vysílat na webových stránkách živě.

„V neposlední řadě jsou PR online doplňujícím prvkem k dalším médiím. Výzkumy potvrzují, že nová média nepotlačí zcela média stará, ale že je mění a doplňují, nebo dokonce pozměňují jejich funkci“ (Svoboda, 2006). Například všechny velké české televizní stanice mají své webové stránky, kde umožňují sledování pořadů zpětně.

Velké množství prostředků a forem PR nemá technické předpoklady k tomu, aby umožnily okamžitou zpětnou vazbu veřejnosti. Internet však má díky svým technickým vlastnostem mimořádné interaktivní předpoklady. S dialogovými vlastnostmi internetu se také spojují některá politická hesla o „demokratizaci společnosti“, „mocenském vyrovnání internetem“ apod. (Svoboda, 2006).

Praxe i výzkumy však zatím ukazují, že vůbec ne všechny relevantní subjekty PR využívají internet k dialogu s veřejností. Náhledem do českých webových stránek firem a organizací je možné zjistit, že jen jejich menší část se snaží o webový dialog se skupinami veřejnosti

nebo snad dokonce s jejím celkem (Svoboda, 2006). Tento stav platí i u organizací veřejné správy, která by měla jít v komunikaci s občany příkladem.

3.14 Moderní média

Ve společnosti patří média spolu s armádou a některými typy obchodu k nejdůležitějším institucím, které mají značný vliv na vztahy ve společnosti. Tyto instituce ovládá a řídí jen poměrně malá skupina lidí (Jirák a Köpplová, 2003). Proto je tak důležitý přístup k necenzurovanému – svobodnému světu internetu.

V současnosti lidé věnují stále více času sledování médií, sdělovacích prostředků. Média oslovují veřejnost jak v soukromém, tak i pracovním životě. V produktivním věku mediální informace dokonce mohou lidem pomoci při výkonu povolání (Kosová a Čapková, 2007).

Média dosáhla v posledních letech značného rozmachu, ať už jde o přílohy k celostátním deníkům, noviny distribuované zdarma, kabelové a satelitní televize, internet, anebo obrovské rozšíření direkt mailu, což dohromady znamená závažné riziko informačního přetížení (APRA, 2000).

Média nabízejí sdělení v tak velkém množství, že v lidech vzbuzují dojem, že vidí svět v celé jeho pestrosti a že jsou schopni pochopit, jak svět funguje. Jedná se však jen o iluzi (Blažek, 1995).

Co to jsou moderní média? Podle Kotrby (2004): *„Moderní média stírají časová a lokální omezení. Oproti původním médiím jsou charakterizována interaktivitou, multimedialitou, asociativností, víceúrovňovostí a vícesměrností komunikace a distribucí informací. Dále globalitou, kolaborativností a virtualitou, jež umožňuje vytvářet vlastní či sdílený abstraktní prostor. A poté ještě internacionalizací, distribuovaností, diverzifikací a mobilitou a informační a komunikační vstřícností a otevřeností.“*

Moderní média mohou zjednodušit výměnu informací, ale rovněž mohou vést až k naprosté komunikační inflaci, kdy spolu lidé komunikují příliš často a příliš zbytečně, což může zhoršovat jejich pracovní výkony, soustředění a rovněž i narušovat chápání reálné topografie světa. Vzdálenost totiž v elektronicky komunikujícím světě ztrácí význam (Rybka a Malý, 2002).

Pro občany má použití moderních médií přínosy především v transparentnosti, neboť široká škála digitálních a snadno dostupných technologií dává možnost, aby se stal občan

snáze informovaným. Druhým významným přínosem je snazší participace, protože dnes mají občané daleko větší možnosti efektivně bojovat za své zájmy, než tomu bylo dříve (Burns, 2010).

3.15 Internet

Internet jako nové médium objevuje širší veřejnost v polovině 90. let 20. století. V rozvinutém světě je internet všudypřítomný. Chadwick (2006) píše, že již není otázkou, zda je politika online, ale v jaké formě a s jakými následky.

Jedinečnost internetu spočívá v tom, že si člověk může sám vybírat jen ty informace, o které má zájem. Oproti sledování televize, nebo čtení novin, kde má pouze poměrně malou volnost ve výběru. Zisk a zážitek z elektronické komunikace tedy nespočívá jen v technologii, ale hlavně na člověku samotném (Rybka a Malý, 2002).

Internet zásadním způsobem pozměňuje globální mediální krajinu, a to tím, že (Ftorek, 2009):

- Přispívá k rozpadu časových a prostorových bariér při přenosu informací a zpráv.
- Překonává tradiční mechanizmy, jejichž prostřednictvím kontrolovaly mocnářské elity šíření informací.
- Vytváří novou platformu pro otevřenou debatu – veřejnou sféru.

Počet uživatelů internetu roste a jeho reálný vliv na veřejné mínění podstatně stoupá. Mimo svou otevřenost a dynamiku totiž disponuje internet tím, co nedokáže žádný jiný mediální formát, má schopnost spojovat miliony lidí v reálném čase. Zatímco totiž všechny ostatní formáty šíří informace bez interakce se svými čtenáři, internetová média využívají svého komunitního charakteru, a často má tato interakce větší informační hodnotu než původní materiál (Stránský, 2001).

Díky přímému účinku na konečné příjemce informací je podstatný celospolečenský vliv internetu způsoben také faktem, že slouží jako podstatný pramen informací pro mnoho profesí. Současně se z něho stal primární komunikační nástroj pro některé skupiny ve společnosti, jako jsou IT profesionálové, ekologičtí aktivisté atd. Na internetu není tato komunikace sevřena klasickými pravidly pro komunikaci a tak snadno přesahuje geografické hranice (Stránský, 2001).

Je samozřejmé, že je i v České republice internet využíván jednotlivci i orgány veřejné správy rok od roku více. Vývoj a současný počet uživatelů internetu mezi českou veřejností znázorňuje tabulka č. 2. Společnost Netmonitor (2010) dokonce hlásí, že návštěvnost českého internetu v prosinci 2009 dosáhla maxima a to počtu 5,51 milionu reálných uživatelů. Tabulka č. 3 uvádí dostupnost internetu v organizacích veřejné správy. Jak je z tabulky patrné, pouze necelé jedno procento českých obcí nemá v dnešní moderní době k dispozici internet. Že lidé o informace ze strany úřadů mají, dokazuje tabulka č. 4, která popisuje, kolik tisíc občanů používá internet ve vztahu k orgánům veřejné správy. Z tabulky č. 5 je možné vyčíst, jaký byl zájem o informace na stránkách úřadů v průběhu let. Je vidět, že se zájem o informace zvyšuje, což dokládá markantní rozdíl mezi zájmem o informace v roce 2008 a 2009.

Tabulka č. 2 – Jednotlivci, kteří použili internet v posledních třech měsících

	2005		2006		2007		2008		2009	
	absolutně number	%*	absolutně number	%*	absolutně number	%*	absolutně number	%*	absolutně number	%*
Celkem	2 790 714	32,1	3 541 342	41,0	3 921 199	45,0	4 760 904	54,0	4 970 418	55,9
Věková skupina										
16-24	868 306	63,7	946 377	77,7	997 508	82,0	1 103 826	90,3	1 099 985	90,3
25-34	693 695	40,5	933 566	54,0	1 035 378	59,7	1 283 132	73,9	1 317 671	76,9
35-44	557 697	41,1	747 401	53,7	805 011	56,4	1 022 458	69,4	1 105 152	72,7
45-54	433 804	29,3	576 168	40,1	659 903	46,9	782 013	56,2	788 268	56,9
55-64	205 325	15,3	289 381	20,7	357 765	25,0	476 580	32,6	530 778	36,0
65-74	.	.	42 551	5,2	57 245	6,9	82 274	9,7	105 958	12,0
75+	.	.	5 899	0,9	8 387	1,3	10 622	1,6	22 607	3,3
65+	31 886	2,2	48 450	3,3	65 632	4,4	92 896	6,1	128 565	8,2

* % z celkového počtu jednotlivců v dané socio-demografické skupině

Zdroj: ČSÚ, 2009b.

Tabulka č. 3 - Internet v organizacích veřejné správy, k 31.12.

Právní forma organizace	2004		2005		2006		2007		2008	
	celkem	%*	celkem	%*	celkem	%*	celkem	%*	celkem	%*
Organizační složky státu	372	99,7	366	100,0	362	99,7	359	99,2	359	100,0
Kraje	13	100,0	13	100,0	13	100,0	13	100,0	13	100,0
Obce	5 642	95,7	5 870	98,9	5 880	99,0	5 810	98,4	5 890	99,1
celkem	6 027	96,0	6 249	99,0	6 255	99,0	6 182	98,5	6 262	99,1

* % z celkového počtu jednotlivců v dané socio-demografické skupině

Zdroj: ČSÚ, 2009c.

Tabulka č. 4 - Použití internetu ve vztahu k orgánům veřejné správy - v posledních 12 měsících, 2. čtvrtletí 2009

	Jednotlivci, kteří použili internet pro							
	vyhledávání informací na www stránkách úřadů		komunikaci s úřady e-mailem		stáhnutí formulářů z www stránek úřadů		on-line vyplnění formulářů na www stránkách úřadů	
	v tis.	%*	v tis.	%*	v tis.	%*	v tis.	%*
Celkem 16+	2 129,1	24,0	997,2	11,2	1 034,6	11,6	522,2	5,9

* % z celkového počtu jednotlivců v dané socio-demografické skupině

Zdroj: ČSÚ, 2009d.

Tabulka č. 5 – Vyhledávání informací na stránkách úřadů

	2005		2006 ¹⁾		2007 ¹⁾		2008		2009	
	absolutně number	%*	absolutně number	%*	absolutně number	%*	absolutně number	%*	absolutně number	%*
Celkem	289 529	3,3	1 288 776	14,9	1 126 522	12,9	1 429 846	16,2	2 129 117	24,0
Věková skupina										
16-24	45 485	3,3	234 948	19,3	151 485	12,5	156 632	12,8	261 961	21,5
25-34	65 666	3,8	385 597	22,3	293 181	16,9	407 524	23,5	606 793	35,4
35-44	89 657	6,6	301 089	21,6	275 886	19,3	367 879	25,0	545 066	35,8
45-54	63 781	4,3	231 195	16,1	247 611	17,6	298 965	21,5	395 947	28,6
55-64	20 884	1,6	117 110	8,4	137 729	9,6	174 906	12,0	258 890	17,5
65-74	.	.	18 116	2,2	18 351	2,2	22 719	2,7	52 276	5,9
75+	.	.	-	-	-	-	-	-	8 185	1,2
65+	-	-	18 836	1,3	20 631	1,4	23 941	1,6	60 461	3,8

* % z celkového počtu jednotlivců v dané socio-demografické skupině

Zdroj: ČSÚ, 2009b

Úřady mohou na internetu získat okamžitou zpětnou vazbu na výsledky své práce a informace o spokojenosti občanů nejen pomocí webových stránek, které umožňují vyplňování online průzkumů a dotazníků, ale také prostřednictvím sociálních sítí, jako je Facebook či Twitter. V sociálních sítích má úřad další možnost internetové prezentace své práce, ale hlavně má v tomto prostředí možnost oslovit a získat si další sympatizanty, se kterými může okamžitě komunikovat a získávat jejich zpětnou vazbu pomocí anket apod. Zviditelněním na internetu na sebe úřad plete také jakýsi bič, protože podle Burnse (2010) by měla veřejná správa současně s větším zviditelněním a odpovědností rozhodovat a reagovat na svá rozhodnutí správněji a rychleji.

Za posledních šest let se vedle klasického webu vyvíjí web druhé generace (web 2.0), který lidem pomáhá ke snazší spolupráci (Ambrož, 2007). Web 2.0 tvoří platformu zaměřenou na interakci, tvorbu, editaci a sdílení informačního obsahu. To je na webu 2.0 možné například skrze sociální sítě, blogy, komunikační nástroje, programy na sdílení fotografií, videa atd. Jde například o webové stránky Facebook.com, Twitter.com, MySpace.com, YouTube.com, Lide.cz.

Dalším užitečným prvkem, který se na internetu šíří, jsou kanály RSS (Really Simple Syndication). Před lety vytvářelo obsah internetových stránek jen několik jedinců, kteří poskytovali informace pro veškerou internetovou veřejnost. V dnešní době vytváří informační obsah internetu téměř každý. Na současném internetu je takové množství informací, že nikdo nemůže přečíst všechny novinky, které se tam objevují. RSS umožňují, aby byli lidé jednoduchým způsobem spraveni o tom, že jsou na stránkách, o které se zajímají, nové informace. Namísto každodenního hledání informací na webových stránkách si tak zájemce o informace pouze zkopíruje RSS kanál přetažením RSS odkazu do RSS čtečky. Pokud je RSS odkaz webovou stránkou poskytován, je zpravidla umístěn na titulní stránce (homepage). RSS čtečka se poté pravidelně spojuje s vybranými weby a stahuje nejnovější informace, které vybraný kanál nabízí. Uživatel, který používá RSS kanály, tak nemusí hledat, co je nového, ale informace se k němu dostávají samy prostřednictvím vybraných kanálů.

3.16 Sociální sítě

Sociální sítě patří mezi nejznámější aplikace webu 2.0. Sociální sítě poskytují jednoduchý způsob individuální prezentace. Podle Haythornthwaita (2005) dělá weby sociálních sítí unikátní to, že uživatelům umožní formulovat a zviditelnit jejich reálné sociální sítě. Zelenka (2009) definuje sociální sítě jako webové aplikace, založené na přímé účasti jejich uživatelů při tvorbě obsahu a případně i funkcionality, které umožňují vzájemnou online i offline komunikaci. To, že jsou sociální sítě moderním médiem zejména posledního desetiletí, dokazuje obrázek č. 1, který znázorňuje časovou osu s daty vzniku jednotlivých sociálních sítí.

Sociální sítě nabízejí ohromné množství služeb. V posledních letech se webové portály sociálních sítí zaměřují na doplňkové služby, které „nutí“ uživatele trávit ve virtuálním světě čím dál tím více času. Ať už se jedná o základní možnost prohlížet si foto

a videogalerie přátel, stejně jako o další rozšiřující se možnosti, například možnost hodnotit filmy, vytvářet seznam navštívených zemí, vytvářet skupiny podporující různé instituce apod.

Sociální sítě ale nejsou jen konzumentem času, ale umožňují mnohým institucím a jednotlivcům více se zapojit do veřejného dění. Veřejné sociální sítě mohou být také použity k podpoře vládních informací a služeb. Meziřesortní a mezivládní weby sociálních sítí mohou podporovat spolupráci v rámci celé vlády. Vnitřní sociální sítě mohou pomoci navázat a zlepšit spojení geograficky rozptýlených organizací. Zaměstnanci mohou k prosazení svých názorů vytvářet na sociálních sítích zájmové skupiny (Godvin, 2008).

Mnoho zastánců sociálních sítí pochází z prostředí environmentálního plánování, protože mají osobní zkušenosti s nejrůznějšími spolky a sdruženími (Tonn et al., 2001).

Možná pozitiva a negativa sociálních sítí popisuje Vlach (2009):

Pozitiva

- Sociální sítě jsou moderním médiem nové generace. Spojují výhody blogu, chatu, emailu, sdílení souborů a jiných webových aplikací, čímž vytvářejí silnou základní platformu pro online komunikaci a spolupráci stovek milionů uživatelů.
- Jsou ideálním nástrojem pro navazování a udržování kontaktů.
- Umožňují efektivní podporu dobrého jména organizace.
- Usnadňují sledování novinek v osobním podání. Sociální sítě se dají využívat jako čtečka zpráv. Navíc lze vybrané zprávy dále komentovat, šířit atd.
- Je zde možnost, že se zajímavá diskuse sama začne šířit po celé sociální síti.

Negativa

- Uživatel může být informacemi zahlcen, může dojít k jistému informačnímu znečištění, pokud budou uživatelé zveřejňovat informací zbytečně mnoho, případně budou informace stavět na ne zcela pravdivých základech.
- Na sociálních sítích může dojít k poškození profesní image a ztráty soukromí. Je zde možnost pomluvy, ale i snazšího šíření informací o případné nespolehlivosti organizace.
- Nejistá návratnost osobní investice. Obsah není plně pod kontrolou tvůrce, jako je tomu na vlastním webu.

O tom, že sociální sítě usnadňují šíření informací, svědčí i to, že americká armáda zakázala vojákům přístup k MySpace (Frosch, 2007) a kanadská vláda zakazuje zaměstnancům Facebook (Benzie, 2007).

Veliký potenciál sociálních sítí využívají v dnešní době i politici. Jejich význam nejvýrazněji dokládá i to, že samotný americký prezident Barack Obama má profil na Facebooku, který aktivně používá ke své práci a kontaktu s veřejností. Internet a moderní média jsou prostorem, který Obama opanoval již před prezidentskými volbami a mobilizoval jejich prostřednictvím své příznivce. Z českých politiků má na Facebooku vytvořený veřejný profil například Ondřej Liška (Nováková, 2009).

V České republice patří mezi oblíbené komunikační servery například portály Lidé.cz, Spolužáci.cz či portál Líbímseti.cz. Češi se ovšem čím dál tím více zapojují i do globálních sociálních sítí, na oblibě získává především Facebook a Twitter (Oliver, 2008).

Obrázek č. 1 - Časová osa data spuštění mnoha významných sociálních sítí

Zdroj: Boyd a Ellison, 2007

3.16.1 Používat Facebook či Twitter?

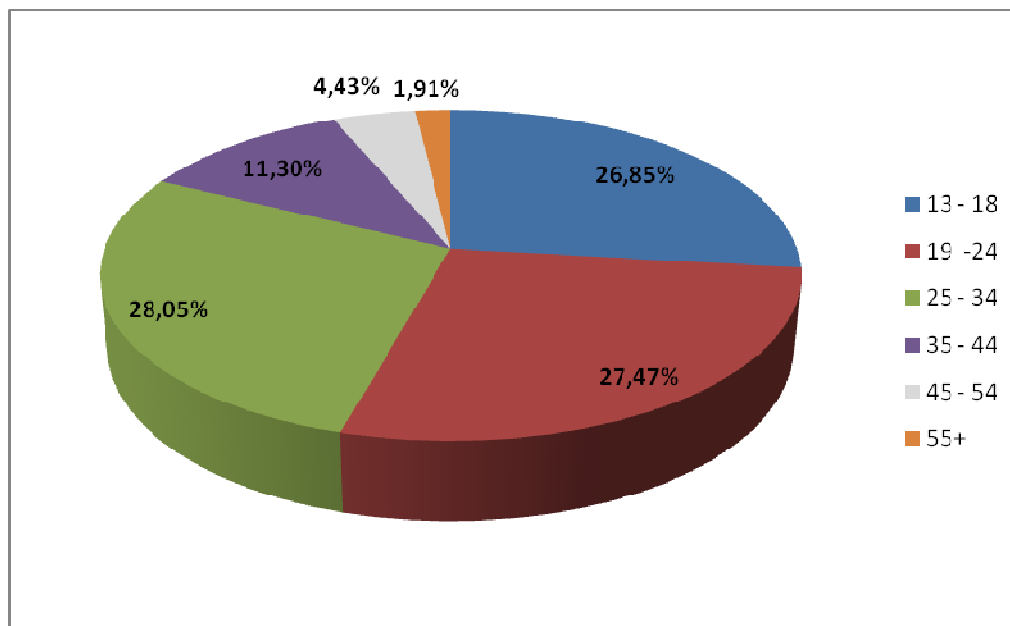
České sociální sítě jako Lide.cz, Spoluzaci.cz jsou relativně oblíbené, ale mají příliš úzké zaměření, případně jejich uživateli nejsou všechny věkové kategorie občanů. Podle zacílení informací na určitou cílovou skupinu, kterou je třeba oslovit, vybírají společnosti, které se snaží udržet krok s dobou, mezi využitím sociální sítě Facebook a Twitter (Vlach, 2009).

Facebook

Facebook je největší sociální síť, která má přes 400 milionů aktivních uživatelů na celém světě. Platforma Facebooku je intuitivní a navíc kompletně přeložená do českého jazyka, což je jeden z důvodů, proč je Facebook oblíbený i zde. Mezi jeho velké klady patří funkce umožňující snadné zapojení nováčků, jednoduché pořádání skupinových akcí, organizaci skupin a dobrou prezentaci podnikatelských nebo i jiných aktivit. Podle článku Dočekala (2010) o nejpřesnějším možném získání počtu uživatelů této sociální sítě v České republice byl zjištěn počet uživatelů k 10. dubnu 2010, který byl 2 538 140. Současně s tím byla také zjištěna věková skladba uživatelů Facebooku v České republice, kterou znázorňuje graf č. 3. Z něhož vyplývá, že více než 55 % z tohoto počtu uživatelů je ve věkové kategorii 19 – 34 let. Jedná se tedy o občany, kteří již mají právo volit a aktivně se zabývat otázkami životního prostředí, proto by měla být věnována pozornost ze strany orgánů veřejné správy i této sociální síti.

Facebook v České republice využívají mnohé knihovny (Vetchý, 2009), velké organizace, jako například Vodafone, úřady práce a také některá města, zde uvedme město Vsetín, které ke svým stránkám na Facebooku vydalo i tiskové prohlášení, ve kterém starostka Vsetína Květoslava Othová říká, že (Vsetín, 2009): „*Vnímám to jako další možnost, jak se přiblížit lidem, především teenagerům a mladším generacím. Uvědomuji si, že ti preferují moderní způsoby komunikace, mezi něž právě Facebook patří, a proto i my, pokud je chceme oslovit, pozvat na jakoukoliv akci nebo zjistit jejich potřeby, musíme se jim přizpůsobit.*“ Je nutné také upozornit, že s dobou jde i Fakulta životního prostředí ČZU, která má také své stránky na sociální síti Facebook (FŽP, 2010).

Graf č. 3 – Věková skladba uživatelů sociální sítě Facebook v České republice

Zdroj dat: Facebook.com, 2010.

Facebook usnadňuje svým uživatelům sdílet fotografie, videa a mnohé další odkazy a myšlenky. Uživatel také může přidávat popisky k fotografiím a označit jednotlivé osoby, které jsou na fotografii. Uživatelé mohou zveřejňovat prostřednictvím svých profilů i odkazy na poutavé články, webové portály a mohou publikovat i vlastní texty. Mimo těchto základních aplikací má uživatel možnost instalovat i mnohé další, díky tomu, že Facebook umožnil užívání svého rozhraní pro programování aplikací i třetím stranám, tímto způsobem si tak zajistil neustálý rozvoj své platformy (Oliver, 2008). Facebook je sociální síť se spoustou užitečných funkcí a velikým potenciálem do budoucna. Jak uvádí Nováková (2009): „Sociální sítě typu Facebook představují nový způsob komunikace mezi lidmi a umožňují svým uživatelům snáz se spojit se svými přáteli. Vytváří nové prostředí, především pro mladé lidi, které má svá vlastní pravidla a funguje na jiných principech, než dosavadní komunikační prostředky.“

Twitter

Twitter je nástrojem pro tzv. mikroblovování (zprávy jsou omezené délkou 140 znaků). V České republice má zatím daleko méně uživatelů než Facebook. Handicapem Twitteru je také to, že má uživatelské rozhraní zatím jen v anglickém jazyce, problémy

s pochopením jeho funkcí mohou mít také nováčci na této síti. Celosvětově je Twitter hojně využíván, ale v České republice může jediné překvapit.

Například ve Velké Británii podle vládní strategie mají úředníci na Twitteru psát, odpovídat a monitorovat informace jednu hodinu denně. Jednoho dne se možná budeme moci dočkat situace, že na úřadu budou pracovat lidé zodpovědní výhradně za komunikaci s občany prostřednictvím Twitteru, případně pomocí sociálních sítí jako takových (Handl, 2009).

3.17 Elektronizace veřejné správy

Elektronizace veřejné správy patří mezi nejdůležitější nástroje, které umožňují účinné zapojení široké veřejnosti do dění ve veřejné správě a zároveň umožňuje transparentnější jednání veřejné správy.

Základem elektronizace veřejné správy jsou webové stránky ministerstev, krajů, měst a obcí. Ke zdokonalování webových stránek napomáhají i soutěže o nejlepší webové stránky měst a obcí, příkladem může být soutěž s názvem Zlatý erb. Cílem této soutěže je: *„Podpořit modernizaci místní a regionální veřejné správy prostřednictvím rozvoje informačních služeb poskytovaných občanům i specifickým skupinám uživatelů s využitím internetu a ostatních elektronických médií, a přispět tak k rozvoji kvality života ve městech, obcích a krajích České republiky“* (Zlatý erb, 2010). Příležitost zhotovit vlastní webové stránky a současné rozšíření ICT poskytlo orgánům veřejné správy velkou příležitost v komunikaci s veřejností. Mohou tak veřejnosti sdělovat nejnovější informace a mohou ji tak lépe informovat.

Druhým významným pozitivem elektronizace veřejné správy je eGovernment. Jedná se o úlohy, které se věnují elektronizaci činností veřejné správy. Díky eGovernmentu jednoho dne snad definitivně skončí v dnešní době potřebné fyzické návštěvy úřadů a dojde k naprosté rovnosti elektronických dokumentů s těmi papírovými. Mělo by také dojít k vytvoření husté sítě univerzálních kontaktních míst, ze kterých by každý mohl snadno elektronickou formou komunikovat s veškerými úřady a institucemi. K naplnění tohoto plánu je však v první řadě potřeba vybavit organizace veřejné správy kvalitním technickým vybavením, potřebným pro zajištění bezproblémového chodu elektronizace a následného elektronického úřadování. Je také nutné zajistit odborné vzdělávání úředníků v oblasti využívání moderních médií a informačních a komunikačních technologiích (MVČR, 2010a).

Ještě před pár lety nebylo snadné zjistit, jakým způsobem a v jaké míře organizace veřejné správy využívají ICT (Pekárek, 2009b). Sílící význam e-Governmentu a elektronické veřejné správy naznačoval potřebu statistických zjišťování v této oblasti, o sledování vývoje tohoto jevu se tak od roku 2004 zabývá Český statistický úřad (ČSÚ, 2009d), který každoročně obstarává tento výzkum.

Základem elektronizace veřejné správy v České republice jsou a budou následující prvky (MVČR, 2010a):

- 1) Czech POINT – soustava snadno dostupných kontaktních míst
- 2) Komunikační infrastruktura veřejné správy, zajišťující bezpečný přenos dat
- 3) Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů = zákon o eGovernmentu
- 4) Základní registry veřejné správy – aktuální a bezpečné databáze údajů o občanech a státních i nestátních subjektech

3.17.1 Czech POINT

Czech POINT (Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál) je projektem, který má za cíl omezit zbytečnou administrativu ve vztahu občanů k veřejné správě. Hlavním úkolem projektu je zajistit snadnou komunikaci s veřejnou správou za pomoci pouze jednoho kontaktního bodu. Veřejná správa se tak snaží o zrušení potřeby multiplicitního získávání identických údajů od občana a chce tak dosáhnout minimalizace požadavků na něj a současně mu poskytnout co největší množství služeb.

V dnešní době občan mnohdy musí obejít více úřadů k vyřešení jednoho problému. Kartotéky a různé registry totiž obstarává větší množství úřadů, které zpravidla nesídlí ve stejné budově. Právě Czech POINT se snaží tyto peripetie vyřešit, funguje totiž jako asistované místo provádění veřejné správy. Občan tak má možnost pomoci jednoho místa veřejné správy vyřídit více záležitostí. V konečné etapě tohoto projektu by měl mít občan možnost vyřešit své požadavky na státní správu prostřednictvím internetu (MVČR, 2010b).

O některé výpisy z databází veřejné správy lze žádat elektronickou cestou již dnes. K tomu slouží Czech POINT e-shop. Pomocí internetu však lze zatím zažádat jen o výpisy z katastru nemovitostí, živnostenského a obchodního rejstříku a ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů.

3.17.2 Komunikační infrastruktura veřejné správy (KIVS)

KIVS se rozumí unifikace datových spojení organizací veřejné správy do jediné datové sítě, která započala již v roce 2007. Prvotním cílem KIVS byla realizace kompaktní datové sítě, která umožní zabezpečené připojení a nabídne co možná nejvyšší kvalitu služeb.

Dalším cílem pak bylo odstranění monopolu dodavatelů datových služeb. Za krátkou dobu od vzniku KIVS přinesl tento projekt značné úspory. KIVS je způsobem k účinnému spojení orgánů a informačních systémů veřejné správy, který umožňuje zabezpečení přenosu dat a optimalizaci jednotlivých postupů komunikace mezi zainteresovanými subjekty. V současné době je pomocí KIVSu realizováno kupříkladu spojení mezi orgány veřejné správy s Czech POINTy nebo registry (MVČR, 2010a).

3.17.3 eGovernment

Cíle webových stránek eGovernmentu jsou tak rozmanité jako vlády, které je tvoří. EGovernment, je-li prováděn správně, může zlepšit stávající služby veřejné správy, zvýšit odpovědnost, umožnit přesnější a efektivnější poskytování služeb, snížit administrativní náklady a čas strávený úředníky na opakující se úkoly. Jak uvádí Jaeger (2003), dále může eGovernment zvýšit transparentnost a umožnit lepší přístup ke službám v důsledku neomezené dostupnosti internetu. Také umožňuje organizacím veřejné správy nabídnout lepší služby tím, že vytvoří nové možnosti interakce s nimi, jako jsou e-maily, on-line setkání a fóra pro vyslovení názoru. V některých zemích je použit jako metoda ke snižování korupce ve vládních funkcích. EGovernment nabízí nový způsob usnadnění zapojení občanů do politického procesu (Jaeger, 2003).

V České právní úpravě je podstata eGovernmentu zakotvena v zákoně č.300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Záměrem tohoto zákona je vytvoření příznivých podmínek pro elektronickou komunikaci mezi úřady a občany a mezi úřady samotnými. Zároveň se jím dává možnost elektronického vedení písemností ve správních řízeních.

Zásadním institutem pro vykonávání elektronických operací, tedy pro dorozumívání s orgány veřejné správy, jsou datové schránky. Informační soustava datových schránek tak zabezpečuje doručení úředních zpráv v elektronické podobě. Původně se však souslovím datová schránka označovala jakákoliv úložiště dat v elektronické podobě, třeba e-mailová schránka (Polesný a Šimek, 2009). Česká republika je údajně prvním státem na světě, ve kterém je používání datových schránek pro orgány veřejné moci a právnické osoby povinné (MVČR, 2010c).

Autorizovaná konverze dokumentů je dalším důležitým prvkem zákona o eGovernmentu. Jedná se o konverzi dokumentu v papírové podobě do dokumentu elektronického v datové

zprávě nebo o konverzi elektronického dokumentu obsaženého v datové zprávě do papírové formy a zároveň o ověření shodnosti jejich obsahu a připojení tzv. ověřovací doložky (MVČR, 2010a).

3.17.4 Základní registry veřejné správy

„Vytvoření centrálních registrů veřejné správy, které by řešily dosavadní potíže související s nejednotností, multiplicitou a neaktuálností klíčových databází, je jedním z pilířů elektronizace veřejné správy“ (MVČR, 2010a). Významným počinem vedoucím k fungování soustavy základních registrů bylo schválení zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

Úřady tak už nebudou moci požadovat data po občanovi, ale budou mít za povinnost používat data z těchto registrů. V zásadě tak bude dostačovat jedna změna v registru, která se projeví v registrech ostatních.

Základní registry budou celkem čtyři (MVČR, 2010a):

Registr obyvatel - ROB

- obsahující základní data o občanech a cizincích s povolením k pobytu

Registr práv a povinností - RPP

- obsahující referenční data o kompetencích orgánů veřejné moci

- slouží jako záruka bezpečné správy dat občanů a subjektů vedených v registrech

Registr osob - ROS

-obsahující údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách, orgánech veřejné moci i o nekomerčních subjektech, jako jsou občanská sdružení a církve

Registr územní identifikace, adres a nemovitostí - RUIAN

-spravující údaje o základních územních a správních prvcích

Spuštění systému těchto registrů ve zkušebním provozu se předpokládá 1. července 2010 a v roce následujícím by měl být zahájen jejich ostrý provoz.

3.17.5 Digitální mapy veřejné správy

Dalším projektem elektronizace veřejné správy je plán vytvoření digitální mapy veřejné správy (DMVS). DMVS by měla umožnit unifikaci údajů z různorodých geografických informačních systémů do jednoho programu. Záměrem projektu je ulehčit výkon veřejné správy a úřadům i veřejnosti zpřístupnit prostorová data. Na tomto projektu se mimo Ministerstva vnitra podílí i Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, Český úřad zeměměřický a katastrální, Svaz měst a obcí ČR a Asociace krajů ČR. DMVS bude rovněž důležitým pramenem aktuálních a ucelených informací pro Integrovaný záchranný systém České republiky (MVČR, 2010a).

4. Metodika

K hodnocení komunikace s veřejností byly vybrány okresní města ve třech krajích České republiky – Jihočeský, Středočeský a Zlínský kraj. Jihočeský kraj, ve kterém se nachází NP Šumava. Středočeský, který leží nejbližší hlavnímu městu, zde nebyly brány v potaz okresy Praha východ a Praha západ, které spadají pod hlavní město. Zlínský kraj, protože se nachází nejbližší u hranic se Slovenskem, kde se hodnotil kraj Trnavský. Pro srovnání s těmito kraji byl vybrán na Slovensku kraj Trnavský, který leží nejbližší České republice, mimo Bratislavský kraj, který však zahrnuje hlavní město, proto by nebyl vhodný k porovnání s kraji českými.

Bylo provedeno hodnocení dostupnosti a šíření informací z internetových stránek okresních měst vybraných krajů, spolu se zjištěním, zda tyto obce využívají ke komunikaci s veřejností také dvě nejběžněji používané sociální sítě v České republice – Facebook a Twitter. Tyto výsledky byly porovnány s vybraným krajem na Slovensku. Hodnocena byla také webová prezentace národních parků obou porovnávaných zemí. Zkoumalo se také, zda se nevládní organizace zabývající se ochranou přírody snaží využívat moderních komunikačních kanálů - sociálních sítí a RSS ke komunikaci s veřejností.

Národní parky byly vybrány všechny čtyři české a všech osm slovenských.

Národní parky jsou značně rozlehlá a přírodovědecky vysoce hodnotná území s přírodou co nejméně pozměněnou člověkem. Tato území mívají také velký klimatický a vodohospodářský význam. Na území České republiky jsou vyhlášeny čtyři národní parky. Jsou to Krkonošský národní park, Národní park Šumava, Národní park Podyjí a Národní park České Švýcarsko (Friedl a Ziegler, 2004).

Na Slovensku se jedná o národní parky: Poloniny, Slovenský kras, Muránska planina, Pieniny, Nízké Tatry, Tatranský NP, Velká Fatra, Malá Fatra.

Nevládní ekologické organizace byly vybrány vzhledem ke své významnosti a známosti v jednotlivých zemích.

Byly vybrány následující ekologické organizace v České republice: Český svaz ochránců přírody, Ekologický právní servis, Nesehnutí, Arnika, Děti Země, Greenpeace, Hnutí Brontosaurus, Hnutí Duha.

Na Slovensku to byly tyto organizace: Priatel'ia Zeme, Geenpeace, Centrum environmentálnych aktivít, Centrum malých ochrancov přírody.

Prvním úkolem bylo zjistit, jak snadno jsou stránky obcí, národních parků a ekologických organizací dohledatelné na internetových vyhledávačích Seznam.cz, respektive Zoznam.sk a Google.com.

Vedle kvality prezentací je na internetu důležité zajistit, aby byli uživatelé schopni najít jak oficiální stránky, tak třeba profily na Facebooku snadno najít. I sebelepší webové stránky nemají bez návštěvníků smysl. Nejvýznamnější je v tomto ohledu zajištění umístění stránek při vyhledávání v Googlu a na českém Seznamu (Němec, 2009).

Následně se zjišťovalo, umožňují-li stránky získávání informací pomocí technologie RSS a zda-li mají obce a národní parky své stránky založené také na některé ze dvou nejběžněji využívaných sociálních sítích v České republice a na Slovensku.

Po zhodnocení těchto náležitostí došlo na hodnocení dostupnosti informací z jednotlivých webových stránek okresních měst a národních parků.

Okresní města byla po konzultaci s panem doktorem Riedlem hodnocena dle sedmi kategorií – tabulka č. 6. Byly to kategorie aktuálnost, grafické zpracování, komunikace, navigace, obsah, životní prostředí a příroda, turistika. Hodnotilo se, jak snadné je informace v těchto kategoriích získat a jak jsou dané informace kvalitní.

Tabulka č. 6 – Hodnocení dostupnosti informací z webových stránek měst

Bez kategorie	Adresa města
	Webmaster
Aktuálnost	1 Nabízejí stránky přístup ve více jazycích?
	2 Poslední aktualizace do X dnů
	3 Kalendář událostí ve městě
	4 Webkamera
	5 Novinky, informační kanál
Grafické zpracování, orientace na webu	6 Grafické zpracování stránek - JEDNOTNOST?
	7 Stejně navigační lišty na každé stránce
	8 Vyhledávání
	9 Na každé stránce odkaz na úvodní stránku
Komunikace	10 Mapu webu
	11 Tiskové zprávy
	12 Nabízí stránky FAQ (otázky a odpovědi)
	13 Elektronická úřední deska
	14 Elektronická podatelna
	15 Czech-Point - informace
	16 Veřejná nástěnka, online fórum nebo chat, kde se lidé ptají a pracovníci úřadu odpovídají?
	17 Externí odkazy na podobně zaměřené stránky (okolní obce, vláda, úřady)
18 průzkumy, ankety	
Navigace webu	19 Cílené odkazy - podnikatel
	20 Cílené odkazy - občan
	21 Cílené odkazy - turista
	22 Odkaz - neziskové organizace
Úplnost informací	23 Kategorie informací dle zákona č. 106/1999
	24 Online pohled na rozpočet
	25 Veřejné zakázky - výzvy
	26 Veřejné zakázky - vybraní dodavatelé
Příroda, životní prostředí	27 Kontakty na orgány OP
	28 Odkaz místní ŽP - voda, vzduch, příroda
	29 Odkaz místní Příroda - CHKO, NP, parky apod.
	30 ÚZEMNÍ PLÁN
	31 Odkaz na místní spolky zabývající se OP
Turistika	32 Mapa města
	33 Turistické trasy
	34 Cyklotrasy
	35 Fotogalerie
	36 Informace o městě - historie, památky

Webové stránky národních parků byly hodnoceny dle třiceti tří otázek zařazených do šesti kategorií - tabulka č. 7. Kategorie byly následující: aktuálnost, grafické zpracování, komunikace, obsah, životní prostředí a příroda, turistika.

Hodnotící škála byla stanovena od pěti do jedné, kde pět je nejlepší hodnota, jedna nejhorší. Aby stránky získaly hodnotu pět, musely být informace dostupné během jednoho až dvou kliknutí = snadná přístupnost informace a zároveň musely být obsahově dostačující, jinak byly klasifikovány hůře. Hodnota jedna byla udělována za neexistenci daných informací na internetových stránkách.

Tabulka č. 7 – Hodnocení dostupnosti informací z webových stránek národních parků

Bez kategorie	Adresa NP
	Webmaster
Aktuálnost	1 Nabízejí stránky přístup ve více jazycích?
	2 Poslední aktualizace do X dnů
	3 Kalendář událostí
	4 Webkamera
	5 Novinky, informační kanál
Grafické zpracování, orientace na webu	6 Grafické zpracování stránek - JEDNOTNOST?
	7 Navigační lišty na každé stránce
	8 Vyhledávání
	9 Na každé stránce odkaz na úvodní stránku
Komunikace	10 Mapa webu
	11 Tiskové zprávy
	12 Nabízí stránky FAQ (otázky a odpovědi)
	13 Informační středisko
	14 Veřejná nástěnka, online fórum nebo chat, kde se lidé ptají a pracovníci úřadu odpovídají?
	15 Externí odkazy - propojenost s podobně zaměřenými stránkami
	16 průzkumy, hlasování na stránce
17 Kontakty na orgány NP	
Úplnost informací	18 Formuláře ke stažení
	19 Plán péče
	20 Ročenka
	21 Odkaz na spolky zabývající se OP
	22 Veřejné zakázky-info
Příroda, životní prostředí	23 Informace o NP
	24 Informace - místní ŽP
	25 Informace - místní Příroda
	26 Pravidla chování v NP - návštěvní řád
	27 Ekologická (environmentální) výchova?
	28 Projekty NP
Turistika	29 Mapa, kde se nachází
	30 Mapa GIS
	31 Pěší trasy
	32 Cyklotrasy
	33 Fotogalerie

5. Výsledky

První částí hodnocení dostupnosti informací z webových stránek měst, národních parků a ekologických organizací bylo hodnocení dostupnosti stránek z internetových vyhledávačů Google.com, Seznam.cz v České republice a Google.com, Zoznam.sk na Slovensku.

V České republice je možnost dohledání městských úřadů jak na Googlu, tak na Seznamu vynikající. Odkaz na webové stránky vybraného obecního úřadu je po zadání názvu města vždy zobrazen na první stránce mezi prvními třemi odkazy. Stejně tak snadné je i dohledání webové adresy na české národní parky a ekologické organizace.

Na Slovensku je snadné dohledání odkazů na dané webové stránky na Googlu vynikající taktéž. Neplatí to ovšem pro Zoznam.sk, který nezobrazoval odkazy na slovenská města na prvních stránkách, ještě hůře však dopadl při vyhledávání slovenských národních parků a ekologických organizací, když na některé z nich odkaz vůbec nezobrazil.

Hodnocení dále pokračovalo zjištěním, zda vybrané instituce používají moderní komunikační prostředky, kterými jsou RSS kanály, které umožňují aktivní šíření informací ze zdrojových stránek, stejně tak se jedná o používání sociálních sítí. Byly vybrány nejpoužívanější sociální sítě v České republice a na Slovensku – Facebook.com a Twitter.com. Výsledná zjištění prezentují tabulky č. 8, 9 a 10. Jako oficiální stránky na sociálních sítích byly brány ty stránky, které měly v názvu jméno instituce a obsahovaly odkaz na webové stránky, či kontakt na vybranou instituci. Výjimku tvoří jen facebooková stránka NP České Švýcarsko, které nezveřejňuje pod informacemi na své stránce žádné údaje.

Tabulka č. 8 – Počet okresních měst v České republice dle jednotlivých krajů s RSS kanály a Facebookem

Kraj	Počet měst	RSS	Facebook	%RSS	%Facebook
Jihočeský	7	5	1	71,43%	14,29%
Středočeský	10	3	0	30,00%	0,00%
Zlínský	4	2	1	50,00%	25,00%

Tabulka č. 9 – Počet okresních měst České republiky s RSS kanály, Facebookem a Twitterem (dle třech vybraných krajů)

Celkový počet okresních měst:	21
Počet měst s RSS:	10
Procentuální podíl měst s RSS:	47,62%
Počet měst na Facebooku:	2
Procentuální podíl měst na Facebooku:	9,52%
Procentuální podíl měst na Twitteru:	0,00%

Tabulka č. 10 – Počet okresních měst v Trnavském kraji na Slovensku s RSS kanály, Facebookem a Twitterem

Celkový počet okresních měst:	7
Počet měst s RSS:	3
Procentuální podíl měst s RSS:	42,86%
Počet měst na Facebooku:	2
Procentuální podíl měst na Facebooku:	28,57%
Procentuální podíl měst na Twitteru:	0,00%

Jak vyplývá z předchozích hodnocení, RSS kanály používá k šíření informací jen necelých 50 % vybraných okresních měst v České republice. Nejlépe si v šíření informací vede Jihočeský kraj, kde jsou RSS kanály dostupné v 70 % okresních měst. V porovnání s Trnavským krajem šíří v průměru české kraje informace pomocí RSS více. Pokud se však podíváme na statistiku ohledně prezentací na sociálních sítích, jsou patrné rozdíly v prezentaci na Facebook.com, kde se prezentuje jen necelých 10 % českých měst a téměř 30 % měst slovenských. Počty fanoušků měst na stránkách sociálních sítí jsou zatím v řádu stovek až tisíců, ale jistě budou i nadále stoupat. Nejlépe na Facebooku komunikuje město Trnava, které zveřejňuje nejvíce informací ze všech hodnocených měst. Twitter nevyužívá zatím žádné město.

Tabulka č. 11 – Počet národních parků v České republice a na Slovensku s RSS kanály, Facebookem a Twitterem

	Česká republika	Slovensko
Celkový počet NP:	4	8
Počet NP s RSS:	2	0
Procentuální podíl NP s RSS:	50,00%	0,00%
Počet NP na Facebooku:	3	1
Procentuální podíl NP na Facebooku:	75,00%	12,50%
Procentuální podíl NP na Twitteru:	25,00%	0,00%

Tabulka č. 12 – Počet nevládních ekologických organizací (EO) v České republice a na Slovensku s RSS kanály, Facebookem a Twitterem

	Česká republika	Slovensko
Celkový počet vybraných EO:	8	4
Počet EO s RSS:	4	0
Procentuální podíl EO s RSS:	50,00%	0,00%
Počet EO na Facebooku:	5	1
Počet EO na Twitteru:	1	1
Procentuální podíl EO na Facebooku:	62,50%	25,00%
Procentuální podíl EO na Twitteru:	12,50%	25,00%

Veliký rozdíl je v internetové prezentaci českých a slovenských národních parků a ekologických organizací, jak to znázorňují tabulky č. 11 a 12. Zatímco české stránky národních parků a ekologických organizací je možno hodnotit jako průměrné až nadprůměrné, ty slovenské musíme hodnotit jako velice podprůměrné. Rozdíly můžeme zaznamenat i v používání RSS kanálů a sociálních sítí, kde v České republice používá RSS 50 % národních parků a vybraných ekologických organizací, na Slovensku to však není ani jediný park, respektive jediná organizace. Na sociálních sítích se prezentují tři ze čtyř českých národních parků a pouze jeden slovenský. Vybraných českých ekologických organizací je na Facebook.com více než polovina, na Slovensku jen jedna jediná. Počet fanoušků je u těchto institucí téměř stejný jako u vybraných okresních měst a je v řádu stovek až tisíců. Nejvíce se snaží oslovit zájemce o ochranu přírody a životního prostředí organizace Greenpeace, která k oslovení veřejnosti využívá všechny moderní komunikační prostředky, včetně sociální sítě Twitter.

Tabulka č. 13 – Hodnocení webových stránek okresních měst - Česká republika

		Aktuálnost	Grafika	Komunikace	Navigace	Obsah	ŽP, Příroda	Turistika	Celk. průměr
Jihočeský kraj	České Budějovice	4,25	5,00	3,25	4,00	3,50	2,80	4,40	3,89
	Český Krumlov	4,25	4,40	3,00	4,00	3,50	3,60	4,40	3,88
	Jindřichův Hradec	3,75	5,00	3,88	4,50	3,50	3,40	4,20	4,03
	Písek	4,50	4,20	3,38	3,50	4,50	2,40	4,60	3,87
	Prachatice	5,00	5,00	4,13	4,25	4,25	4,00	4,60	4,46
	Strakonice	4,75	5,00	4,25	4,50	3,00	3,40	5,00	4,27
	Tábor	4,00	5,00	3,63	4,50	4,75	4,20	5,00	4,44
Středočeský kraj	Benešov	4,25	5,00	2,88	3,50	3,75	3,20	4,60	3,88
	Beroun	3,50	5,00	2,38	2,75	3,00	3,20	3,20	3,29
	Kladno	4,25	5,00	4,25	4,25	4,00	4,40	4,00	4,31
	Kolín	5,00	5,00	3,13	3,25	3,00	2,00	4,40	3,68
	Kutná Hora	3,50	4,20	2,75	4,00	3,00	3,40	3,40	3,46
	Mělník	3,75	5,00	3,88	5,00	2,75	3,60	5,00	4,14
	Mladá Boleslav	3,75	5,00	4,50	5,00	4,00	5,00	4,60	4,55
	Nymburk	3,50	5,00	3,00	5,00	3,25	3,60	5,00	4,05
	Příbram	3,75	5,00	4,00	5,00	3,75	4,00	4,60	4,30
	Rakovník	3,75	5,00	3,63	3,50	2,75	3,80	4,40	3,83
Zlínský kraj	Kroměříž	4,50	5,00	2,75	4,50	2,75	3,40	3,20	3,73
	Uherské Hradiště	4,75	4,80	3,38	5,00	3,00	2,80	4,80	4,08
	Vsetín	5,00	5,00	4,38	4,50	3,00	4,60	5,00	4,50
	Zlín	4,00	5,00	4,13	4,25	4,25	2,60	5,00	4,18
Celkem	Jihočeský	4,36	4,80	3,64	4,18	3,86	3,40	4,60	4,12
	Středočeský	3,90	4,92	3,44	4,13	3,33	3,62	4,32	3,95
	Zlínský	4,56	4,95	3,66	4,56	3,25	3,35	4,50	4,12
	ČR-výběr	4,18	4,89	3,55	4,23	3,49	3,50	4,45	4,04
	Nejlepší:	5,00	5,00	4,50	5,00	4,75	5,00	5,00	4,55
	Nejhorší:	3,50	4,20	2,38	2,75	2,75	2,00	3,20	3,29
Nejlepší	Jihočeský	5,00	5,00	4,25	4,50	4,75	4,20	5,00	4,46
	Středočeský	5,00	5,00	4,50	5,00	4,00	5,00	5,00	4,55
	Zlínský	5,00	5,00	4,38	5,00	4,25	4,60	5,00	4,50
Nejhorší	Jihočeský	3,75	4,20	3,00	3,50	3,00	2,40	4,20	3,87
	Středočeský	3,50	4,20	2,38	2,75	2,75	2,00	3,20	3,29
	Zlínský	4,00	4,80	2,75	4,25	2,75	2,60	3,20	3,73
	Medián	4,25	5,00	3,63	4,25	3,50	3,40	4,60	4,05
Směrodat. odchyl.	Směrodat. odchyl.	0,5008	0,2587	0,6056	0,6263	0,6000	0,7188	0,5586	0,3305
	Jihočeský	0,3977	0,3207	0,4301	0,3463	0,5955	0,5855	0,2828	0,2465
	Středočeský	0,4500	0,2400	0,6737	0,8082	0,4750	0,7560	0,5810	0,3766
	Zlínský	0,3698	0,0866	0,6397	0,2724	0,5863	0,7794	0,7550	0,2738

Hodnocení dostupnosti informací z webových stránek vybraných okresních měst bylo provedeno dle sedmi kategorií, jak je možné vidět v tabulce č. 13, která hodnotí dostupnost informací z webových stránek českých okresních měst ve vybraných krajích. V kategorii číslo jedna - aktuálnosti stránky vždy alespoň jedno město v každém kraji dosáhlo maximálního ohodnocení a tedy průměru pět, nejčastějším nedostatkem bylo umístění kulturního kalendáře, který byl většinou „skryt“ pod turistickými informacemi. V grafické části splňovaly požadavky téměř všechny internetové prezentace. Co se týká komunikace, města často nezveřejňují tiskové zprávy, ale novinky se dají jako tiskové zprávy použít, proto nebyla žádná stránka v tomto bodě hodnocena jako nedostatečná. Pouze šest měst provádí ankety a průzkumy, další dvě města měla zmínku o kdysi dávno provedené anketě a jen deset měst, tedy necelá polovina, má na stránkách interaktivní komunikační prvky jako je návštěvní kniha nebo chat. V navigační části byla největším nedostatkem absence odkazů nebo kontaktů na místní občanská sdružení a neziskové organizace. Stejně tak byla jen jedna položka na většině webů nedostatečná v obsahové části, zde často úřady dostatečně neinformují občany o veřejných zakázkách. V oblasti informací o přírodě a životním prostředí je nejčastější chybou zveřejňování informací v kategorii turista a z toho vyplývá i jejich zaměření, které by však mělo být hlavně orientováno nikoliv na turisty, ale na místní občany, kteří v daném místě žijí a měli by se podílet na jeho ochraně a udržitelném rozvoji. Velice dobře pak dopadlo hodnocení v kategorii turistika, kde byl informací téměř vždy dostatek, jak je vidět, obce si velice dobře uvědomují, že příliv turistů může znamenat i příliv financí do obecního rozpočtu.

Z výsledků dále vyplývá, že nejlépe jazykově vybavené stránky jsou webové stránky města Příbram, které jsou dostupné v pěti jazycích. Celkový průměr měst všech vybraných měst České republiky je 4,04, přičemž hodnocení krajů je velice vyrovnané. Nejlepší stránky v dostupnosti informací jsou stránky Mladé Boleslavi, následované městem Vsetín, které dokonce obdrželo za své webové stránky ocenění Zlatý erb. Nejhorší stránky jsou stránky berounské, které mají téměř úroveň stránek slovenských národních parků. Největší rozdíly (směrodatná odchylka = 0,7188) v dostupnosti informací jsou v kategorii příroda a životní prostředí, zde je průměrná známka 3,5, což není pro ochranu přírody dobrá zpráva, bylo by dobré, pokud by hůře prezentující města převzaly šablonu zveřejňování informací v této oblasti z kvalitnějších webových stránek lépe hodnocených měst. V této kategorii patřila mezi nejlepší města opět Mladá Boleslav, kvalitní byla také prezentace měst Kladna a Tábora, minimálně tak, jako na stránkách těchto měst, by měly být informace o přírodě a životním prostředí zveřejňovány.

Tabulka č. 14 – Hodnocení webových stránek okresních měst - Slovensko

		Aktuálnost	Grafika	Komunikace	Navigace	Obsah	ŽP, Příroda	Turistika	Celk. prům.
Trnavský kraj	Dunajská Streda	1,25	4,20	1,33	2,75	4,00	3,60	2,60	2,82
	Galanta	4,00	5,00	2,67	3,50	1,75	3,00	3,80	3,39
	Hlohovec	4,00	5,00	2,50	4,00	3,00	3,80	4,00	3,76
	Piešťany	4,00	5,00	3,50	4,25	5,00	3,80	5,00	4,36
	Senica	4,00	5,00	4,17	3,75	3,25	3,00	5,00	4,02
	Skalica	4,75	4,20	3,67	3,75	5,00	2,80	5,00	4,17
	Trnava	4,75	4,20	2,00	4,00	3,00	2,20	4,40	3,51
Celkem	Trnavský	3,82	4,66	2,83	3,71	3,57	3,17	4,26	3,72
	Nejlepší	4,75	5,00	4,17	4,25	5,00	3,80	5,00	4,36
	Nejhorší	1,25	4,20	1,33	2,75	1,75	2,20	2,60	2,82
	Medián	4,00	5,00	2,67	3,75	3,25	3,00	4,40	3,76
	Směrodat. odchyl.	1,0996	0,3959	0,9258	0,4518	1,0915	0,5496	0,8192	0,4892

Tabulka č. 14 představuje dostupnost informací z webových stránek slovenských okresních měst. V Trnavském kraji byla některá města vybavena maximálně třemi cizími jazyky. Celkem kraj dosahuje průměru 3,72, což je pod průměrem jak jednotlivých českých krajů, tak i pod průměrem celkovým. Výsledky hodnocení jsou si v mnohém podobné, například i u slovenských stránek byla grafická část velice dobrá a hned za ní se umístila, stejně jako v případě hodnocení českých stránek, část zaměřená na turistiku. Avšak největší rozdíly zde nejsou v oblasti dostupnosti informací o přírodě a životním prostředí, ale v částech zaměřených na aktuality a obsah stránek. Pouze čtyři města disponují na svých stránkách komunikačními prvky a tři provádí průzkumy, případně ankety, což je srovnatelné s českými kraji. Celkově jsou stránky horší i v informování v oblasti přírody a životního prostředí, kde je průměrná známka jen 3,17.

Tabulka č. 15 – Webové stránky národních parků v České republice a na Slovensku

		Aktuálnost	Grafika	Komunikace	Obsah	ŽP, Příroda	Turistika	Celk. průměr
ČR	Krkonošský NP	3,75	5,00	3,63	2,50	4,33	4,20	3,90
	NP Podyjí	2,75	5,00	4,00	2,25	4,50	5,00	3,92
	NP České Švýcarsko	3,50	5,00	3,00	3,25	4,83	4,80	4,06
	NP Šumava	3,50	5,00	4,00	4,25	5,00	4,20	4,33
SR	NP Poloniny	1,00	3,40	2,00	1,00	3,67	2,80	2,31
	NP Slovenský kras	1,75	3,40	1,75	1,00	4,67	2,20	2,46
	NP Velká Fatra	1,25	3,40	2,38	1,50	4,17	3,20	2,65
	NP Malá Fatra	1,00	3,40	2,00	1,00	3,83	2,00	2,21
	NP Muránska plan.	1,50	4,20	1,63	1,00	3,83	2,60	2,46
	NP Pieniny	2,25	3,40	2,63	2,00	3,83	2,60	2,78
	NP Nízké Tatry	1,25	3,40	2,63	1,75	4,33	2,20	2,59
	Tatranský NP	1,00	4,20	2,13	1,00	2,00	3,40	2,29
Celkem	České NP	3,38	5,00	3,66	3,06	4,67	4,55	4,05
	Nejlepší	3,75	5,00	4,00	4,25	5,00	5,00	4,33
	Nejhorší	2,75	5,00	3,00	2,25	4,33	4,20	3,90
	Medián	3,50	5,00	3,81	2,88	4,67	4,50	3,99
	Směrodat. Odchyl.	0,3750	0,0000	0,4086	0,7781	0,2635	0,3571	0,1701
Celkem	Slovenské NP	1,38	3,60	2,14	1,28	3,79	2,63	2,47
	Nejlepší	2,25	4,20	2,63	2,00	4,67	3,40	2,78
	Nejhorší	1,00	3,40	1,63	1,00	2,00	2,00	2,21
	Medián	1,25	3,40	2,06	1,00	3,83	2,60	2,46
	Směrodat. odchyl.	0,4146	0,3464	0,3504	0,3840	0,7442	0,4630	0,1853

Jak vyplývá z tabulky č. 15, v případě národních parků jsou internetové stránky dostupné maximálně ve třech jazycích, stránky slovenských národních parků jsou většinou dostupné jen v jazyce slovenském. Rozdíl mezi webovými prezentacemi českých a slovenských národních parků je markantní. Webové stránky českých národních parků jsou velice moderní a snaží se veřejnost informovat ve všech oblastech, zde je třeba ocenit zejména prezentaci NP Šumava, která je téměř dokonalá, kdežto slovenské národní parky jsou těm českým téměř opakem a připomínají stránky z dob začátků internetu.

6. Diskuse

Je možno říci, že se české národní parky a nevládní ekologická sdružení snaží oslovit širokou veřejnost pomocí moderních komunikačních nástrojů. Nejde jen o klasické zveřejnění informací na webových stránkách, ale používají také RSS kanály a sociální sítě, které jsou využívány již více než pětinou české populace. Pokud chce kdokoliv získat informace od organizací využívajících tyto média, stačí, aby měl jen staženou v RSS čtečku v počítači nebo profil na příslušné sociální a nemusí již aktivně vyhledávat informace na internetu, nýbrž informace budou těmito kanály oslovovat přímo dotyčného.

Člověku to jistě ušetří mnoho času a neujde mu ani žádná zveřejněná informace. Lidé tak už nemusí surfovat hodiny na internetu, aby zjistili, co se kde děje, stačí zapnout RSS čtečku a mají všechny informace ihned na jednom místě. Takovéto zveřejňování informací je opravdovou výhodou a aktivním rozšiřováním jak má být.

Z výsledků práce též vyplývá, že je Česká republika v používání moderních médií dále, než je tomu u Slovenské republiky. Rozdíly mezi jednotlivými webovými stránkami však nejsou veliké. Největší problém vidím v nejednotné webové prezentaci a v tom, jak města šíří informace dále, často nevyužívají moderních možností – RSS kanálů a sociálních sítí. Nejhorší jsou na tom v tomto ohledu slovenské národní parky, které mají problém i se základní webovou prezentací.

U měst je šíření informací slabší, je to nejspíše tím, že používání těchto nástrojů není stanoveno legislativní normou. Městské úřady jsou v používání RSS kanálů a sociálních sítí značně pozadu, ale i mezi nimi jsou městské úřady uvědomělé - moderní média používají.

V některých případech však musí úřady informace zveřejnit ze zákona, jedná se například o zveřejnění informací o zahájených řízeních na elektronické úřední desce. Tu ale většinou občané obvykle nečtou a navíc obecní úřady občas elektronickou úřední desku na svých internetových stránkách zanedbávají. Jak uvádí Arnika (2010), některé obce jdou nad rámec svých povinností a zveřejňují informace o životním prostředí také za pomoci letáků na vchody domů nebo vyvěšením různých informačních cedulích v dotčené lokalitě.

Jak uvádí Musgrave (2004), většina stránek webových obcí není interaktivní, což platí i pro obce české, neboť ty nabízí občanovi ke komunikaci jen telefonní číslo úřadu a e-mail.

Je důležité zabývat se jednotlivými formami šíření informací o životním prostředí – tedy formou aktivní a pasivní.

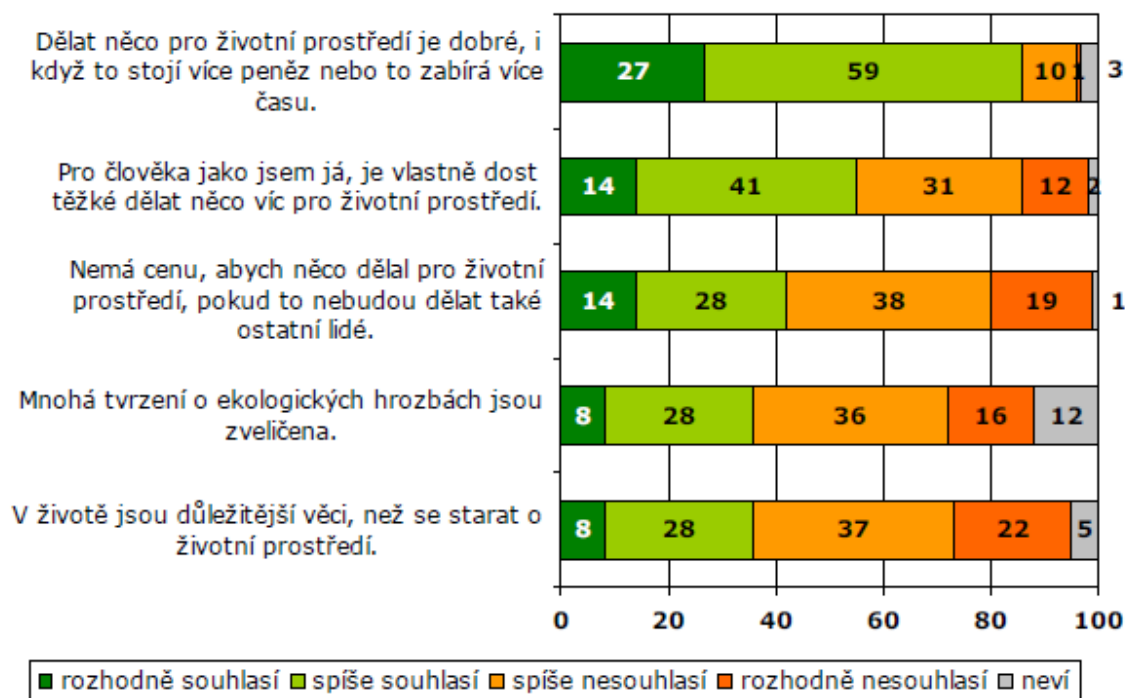
Na úrovni státu je aktivní poskytování informací o životním prostředí na internetových portálech více kvalitní, než na nižších správních úrovních, kde jde spíše o pasivní šíření informací o životním prostředí. Na internetových stránkách Cenia (2010), české agentury pro životní prostředí je možnost nalézt informaci, že v České republice je celkem v resortu životního prostředí v současné době spravováno zhruba čtyřicet různých informačních systémů a několik tisíc databází a většina z těchto informačních systémů a databází je zcela přístupná pro širokou veřejnost.

Jak uvádí Kábela (2010): *„Pasivní poskytování informací, založené na aktivním přístupu zainteresované veřejnosti, probíhá dle sdělení úřadů zejména v případě laické veřejnosti na základě telefonických dotazů. Pro případ písemné žádosti mají zájemci možnost využít formulář, který mnohé úřady nabízejí ke stažení na svých internetových stránkách. Aktivní poskytování informací orgány státní správy probíhá vesměs prostřednictvím internetových portálů.“*

Jak dokazuje graf č. 4, je pravděpodobné, že se ve veřejnosti převažuje počet občanů, kteří mají zájem spolupracovat na ochraně životního prostředí. Je tedy nutné takovouto skupinu občanů oslovit a snažit se s ní dále spolupracovat. A právě k tomu by měly orgány veřejné správy využívat moderní média a metody efektivní komunikace. Jak uvádí Fišerová (2010), proto je důležité informace o životním prostředí šířit aktivněji, než je pouhé vyvěšení takovéto informace na webových stránkách. Ovšem i přes snahy o lepší komunikaci, nemusí být obce vždy úspěšné, jak některé výsledky dokazují (Fišerová, 2010). Ovšem ani v takovýchto případech by to neměly úřady vzdávat a měly by se snažit v občanech informační a komunikační potřebu vyvolat všemi možnými dostupnými prostředky.

Lidé zpravidla důvěřují službám, ze kterých mají sami dojem, že je kontrolují nebo řídí. Setkávání s lidmi, je prostředkem k interakci jejich připomínek. Proto by byla vhodná účast státních zaměstnanců v různých prostředích online komunit (Alonso a Novak, 2009). Takováto účast představuje lidštější tvář vládních institucí, což je tvoří důvěryhodnějšími, přístupnějšími a je více pravděpodobně, že jim budou občané více naslouchat.

Graf č. 4 – Ochota dělat něco pro životní prostředí

Zdroj: CVVM, 2009c

Projekty, které umožňují elektronickou komunikaci s úřady, vznikají v hojném počtu. Některé z nich jsou zakládány centrálně, jiné mají na starost veřejné samosprávy. Problém spatřuji stejně jako Němec (2007) v tom, že běžné úřední agendy na obecních nebo krajských úřadech si elektronizují samosprávy ve vlastní režii. A právě nesoulad jejich postupů je největším problémem. Výsledkem takovýchto postupů mohou být i nekompatibilní projekty, což se podle Němce také občas stává. Kompaktní řešení by také mohlo úřadům ušetřit část investic na vývoj a provoz jednotlivých projektů. Stejně tak by mohlo jednotné řešení ušetřit i čas při vyhledávání informací na jednotlivých stránkách.

7. Závěr

Jak uvádí Friedl a Ziegler (2004), je velkou tragédií, že dnešní lidská společnost považuje ochranu přírody za jakýsi přepych. Upřednostňuje ekonomický prospěch před ochranou samotnou a věnuje jí jen zlomek svého času a financí. V této pro životní prostředí nepříznivé situaci je zapotřebí změn, aby si lidé nutnost ochrany životního prostředí uvědomili a snažili se, aby škody, které svým myšlením a konáním činí, byly co nejmenší.

V legislativní části spatřuji možnost zlepšení toku informací o životním prostředí ve zkrácení zákonem stanovené odpovědní lhůty, která činí třicet dnů. Jak dokazují Spojené státy a zákon FOIA, lze tyto informace poskytovat mnohem rychleji. Zákonodárci by se také mohli zamyslet nad možnostmi vytvoření jednotného zákona, který by zahrnoval hlavně elektronické, aktivní šíření a poskytování veškerých informací bez rozdílu, jak je tomu v mnohých vyspělých zemích světa, aby v této oblasti vznikla přehlednější situace, než je tomu dnes.

Je patrné, že se české národní parky snaží veřejnost oslovit všemi moderními a dostupnými prostředky, stejně tak je to u nevládních ekologických organizací. Moderní média jsou lacinou, interaktivní, rychlou a přímou možností prezentace názorů, myšlenek, výrobků apod. Když už moderní média tyto instituce využívají, je důležité, aby dokázaly pomocí těchto médií oslovit své návštěvníky, podpůrce, občany a našli v nich nové partnery při jednání o budoucnosti životního prostředí a ochraně přírody jako takové.

Pokud pomineme nedostatek RSS kanálů a téměř žádnou prezentaci měst na sociálních sítích, byly hlavním nedostatkem na webových stránkách informace o životním prostředí. Informace byly zpravidla neúplné, většinou však byly zaměřeny jen na turisty, ale měly by být zaměřeny hlavně na místní obyvatele. Tuto skutečnost je nutné určitě změnit. Vždyť kdo jiný by měl rozhodovat o životním prostředí, než místní obyvatelé? Bylo by tedy v této oblasti dobré, aby Ministerstvo životního prostředí, případně Ministerstvo vnitra vydalo nařízení, kterým by zveřejňování těchto informací upravovalo.

Největší problém u internetových stránek okresních spatřuji v tom, že každé město má vlastní internetovou prezentaci, která je většinou odlišná od ostatních obcí. Je tedy velice obtížné informace na jiných stránkách dohledat, když jsou pokaždé někde jinde, pakliže na stránkách jsou. Bylo by dobré, kdyby vznikla jednotná šablona pro webovou prezentaci obcí, která by stanovila, jakou mají mít stránky strukturu a jak by měly přibližně vypadat,

aby nedocházelo k takovým rozdílům, jaké jsou dnes k vidění na webových stránkách jednotlivých měst a obcí. To by mělo být také vyřešeno centrálně.

Je tedy nezbytné, aby další projekty a koncepce, které zefektivní a zjednoduší výkon agendy na úřadech, byly řešeny na centrální úrovni. *„Je tedy nanejvýš moudré a ekonomické, aby zavádění ICT bylo konzultováno a upraveno pro způsob výkonu agendy právě na úřadech samosprávných celků, protože jen promyšlená investice do zajištění elektronizace agend na těchto základních jednotkách, přinese očekávaný přínos pro stát“* (EStat, 2010). Jen takové projekty mohou být přínosem jak pro samosprávu, tak především pro občany.

Dále bylo vhodné zavést povinnost využívání RSS kanálů, které by zahrnovaly informace také o dění v oblasti životního prostředí – to by bylo opravdu aktivní šíření informací, nikoliv jen pasivní, jakým je vyvěšení informace na webových stránkách obce. Užitečné by také bylo zapojení obcí do sociálních sítí, kde by obce mohly bezplatně prezentovat aktuální dění v obci, veřejnost by tak jistě začala vnímat obec více jako svého partnera a byla by zde téměř vždy zaručena zpětná vazba.

Ačkoliv RSS kanály umožňují komunikaci jednosměrnou, umožňují snadné a aktivní šíření informací, což je důležitý začátek komunikace mezi úřady a veřejností – veřejnost musí být informována o aktuálním dění. Výhodou RSS je také to, že jsou informace členěny dle jednotlivých zdrojů a data zveřejnění. Je sice možné posílat informace e-mailem, jak to dnes některé obce dělají, ale zde mohou občané v záplavě spamů a jiné pošty snadno informaci přehlédnout, případně odložit její přečtení až na „později“, protože schránku využívají primárně pro komunikaci, nikoliv však pro získávání novinek.

Potenciál sociálních sítí vidím v tom, že umožňují snadné obousměrné šíření informací a mohou tak pomoci vytvářet dialog mezi organizací a veřejností, jakož i mezi členy veřejnosti vzájemně a tím sociální síť vytvoří rozhovor mezi zúčastněnými stranami, který může být konstruktivní a výhodný pro všechny.

Je zde však potenciální pro riziko poškození dobrého jména úřadu pomocí kritických nebo smyšlených argumentů.

Důležité pro šíření a zveřejňování informací veřejné správy je také pravidelné školení zaměstnanců v této oblasti, stejně tak i úzká spolupráce s místními občanskými iniciativami na vytipování významných a špatně komunikovaných témat. Není vždy nejdůležitější šířit informace elektronickou cestou, ale je důležité, aby se informace

k občanům dostaly. Užitečná je také produkce nejrůznějších letáčků a informačních bulletinů k volné distribuci, která může oslovit i pasivnější občany. Jak uvádí Nekvapil (2008), ve Velké Británii je takováto forma informování vedle webové prezentace běžná.

Současný svět je světem internetu a moderních médií. Jejich prostřednictvím je šířeno velké kvantum informací veřejné správy a to nejen ve velkých městech, ale i v malých obcích. Ovšem i dnes budou na úřady chodit občané, zejména důchodového věku, kteří internet neumí ovládat, případně upřednostňují zavedené postupy, které používali celý život. Nezapomínejme tedy také na ně.

Věřím, že čtenáři tato práce poskytla přehled o současném stavu a možnostech informování, komunikace a účasti občanů, veřejnosti i úřadů v oblasti životního prostředí. Z textu je možno získat přehled o dostupnosti informací na webových stránkách hodnocených institucí. Z uvedených informací má čtenář možnost posoudit současné příležitosti k využití moderních médií v šíření informací o životním prostředí, stejně tak jako jejich využití ke komunikaci úřadu s občanem a naopak.

8. Použitá literatura

ALONSO, J.; NOVAK, K. [eds.], 2009: *Improving Access to Government through Better Use of the Web*. Online: <<http://www.w3.org/TR/2009/WD-egov-improving-20090310/>>, cit. 12.4.2010.

AMBROŽ, J., 2007: *Web 2.0: bublina, nebo nový směr webu?* Lupa.cz, online: <<http://www.lupa.cz/clanky/web-2-0-bublina-nebo-novy-smer-webu/>>, cit. 9.4.2010.

APRA, 2000: *Síla médií a jak ji měřit*. APRA, Praha. ISBN 80-239-1265-8.

ARNIKA, 2010: *Informování a zapojení veřejnosti*. Online: <<http://www.stromy.arnika.org/ucast-verejnosti>>, cit. 9.4.2010.

BAHÝL, J. 2009. *Poskytování informací o životním prostředí na žádost v České republice a na Slovensku - několik kritických poznámek*. In COFOLA 2009. Brno: Masaryk University. ISBN 978-80-210-4821-8. Online: <<http://www.law.muni.cz/edicni/cofola2009/files/contributions/Jan%20Bahyl.pdf>>, cit. 3.4.2010.

BENZIE, R., 2007: *Facebook banned for Ontario staffers*. Online: <<http://www.thestar.com/News/article/210014>>, cit. 14.3.2010.

BLAŽEK, B., 1995: *Tváří v tvář obrazovce*. Sociologické nakladatelství, Praha, 200 s. ISBN 80-85850-11-7

BOYD, D. M., ELLISON, N. B., 2007: *Social network sites: Definition, history, and scholarship*. Journal of Computer-Mediated Communication, 13(1), article 11. Online: <<http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html>>, cit. 14.3.2010.

BURNS, S., 2010: *Scott Burns on Social Media and Government*. Ourblook.com, online: <<http://www.ourblook.com/Social-Media/Scott-Burns-on-Social-Media-and-Government.html>>, cit. 12.3.2010.

CENIA, 2010: *Informační systémy*. Cenia.cz, online: <[http://www.cenia.cz/__C12571B20041E945.nsf/\\$pid/CENMSFVGSU09](http://www.cenia.cz/__C12571B20041E945.nsf/$pid/CENMSFVGSU09)>, cit. 9.4.2010.

CENIA, 2008: *Životní prostředí České republiky*. Cenia.cz, online: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/CENMSFVZ8VR3/\\$FILE/ochrana_prirody.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/CENMSFVZ8VR3/$FILE/ochrana_prirody.pdf)>, cit. 9.4.2010.

- ČEPELKA, O., JILEMNICKÁ, J., SOCHŮREK, J., 1997: *Práce s veřejností v nepodnikatelském sektoru*. Nadace Omega, Liberec, 243 s. ISBN 80-902376-0-6.
- ČSÚ, 2009d: Informační technologie ve veřejné správě. Český statistický úřad, Praha. Online: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/verejna_sprava>, cit. 10.4.2010.
- DENHARDT, J. V., DENHARDT, R. B., 2007: *The New Public Service: serving, not steering*. M. E. Sharpe Armonk, N.Y., 222 s.
- DOČEKAL, D., 2010: *Komentář: Facebook má 2 miliony českých uživatelů*. Lupa.cz, online: <<http://www.lupa.cz/clanky/komentar-facebook-ma-2-miliony-ceskych-uzivatelu/>>, cit. 10.4.2010.
- EKOVSOCINA, 2010: *Možnosti účasti nevládních neziskových organizací a občanských sdružení v řízeních vedených správními úřady*. Ekovysocina.cz, online: <www.ekovysocina.cz/download/2/97/NNO-v-rizenich.doc>, cit. 9.4.2010.
- ESTAT, 2010: *Občan, stát a eStat*. eStat.cz, online: <<http://www.estat.cz/index.php?p=181>>, cit. 9.4.2010.
- FIŠEROVÁ, E., 2010: *Komunikace občana s úřadem*. PVS.cz, online: <<http://www.parlament-vlada.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=386>>, cit. 9.4.2010.
- FRIEDL, K., ZIEGLER, V., 2004: *Ochrana přírody se zřetelem k ochraně přírody a krajiny v České republice*. Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 174 s. ISBN 80-7290-194-X.
- FRIEDRICH, V., LUKÁŠ, M., 1999: *Informační systémy veřejné správy*. Západočeská univerzita, Plzeň, 284 s. ISBN 80-7082-555-3.
- FROSCH, D., 2007: *Pentagon blocks 13 web sites from military computers*. *New York Times*, online: <<http://www.nytimes.com/2007/05/15/washington/15block.html>>, cit. 9.4.2010.
- FTOREK, J., 2009: *Public Relations jako ovlivňování mínění*. Grada Publishing, Praha, 200 s. ISBN 978-80-247-2678-6.
- FŽP, 2010: *Fakulta životního prostředí – ČZU v Praze je na Facebooku*. Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita, Praha. Online: <<http://www.facebook.com/pages/Fakulta-zivotniho-prostredi-CZU-v-Praze/416190415243>>, cit. 10.4.2010.

- GODWIN, B., 2008: *Social Networks and Government*. Usa.gov, online: <http://www.usa.gov/webcontent/technology/social_networks.shtml>, cit. 9.4.2010.
- HAYTHORNTHWAITE, C., 2005: *Social networks and Internet connectivity effects*. *Information, Communication, & Society*, 8 (2), 125-147.
- HANDL, J., 2009: *Britští státní zaměstnanci mají používat Twitter*. Lupa.cz, online: <<http://www.lupa.cz/clanky/britsti-statni-zamestnanci-maji-pouzivat-twitter/>>, cit. 9.4.2010
- HELLEROVÁ, M., 2009: *E-Government v České republice*. Slezská univerzita, Opava, online: <http://www.dixiedog.eu/index_soubory/hellerova.htm>, cit. 1.4.2010.
- HUMLÍČKOVÁ, P. et al., 2008: *Účast veřejnosti na rozhodování ve věcech ochrany přírody a krajiny: Metodická příručka*. ČSOP Vlašim, Vlašim, 72 s. ISBN 978-80-86327-68-6. Online: <www.krajina-zahrada.cz/csopvlasim/metod_prirucka.pdf>, cit. 2.4.2010.
- HUŠKOVÁ, B., 2003: *Práce s místní veřejností*. In: Kočí, K. [ed.]: *Komunikace a Natura 2000*. Gampress, Rožnov pod Radhoštěm, s. 27 - 33. Online: <www.actaea.cz/fileadmin/user_upload/PDF/komunikace-N2.pdf>, cit. 14.3.2010.
- CHADWICK, A., 2006: *Internet Politics: States, Citizens, and New Communication Technologies*. Oxford University Press, Oxford, 384 s. ISBN 0-19-517773-8.
- JAEGER, P. T., 2003: *The endless wire: E-government as global phenomenon*. *Government Information Quarterly*, 20(4): 323-331.
- JANČÁŘOVÁ, I., 2002: *Účast veřejnosti při ochraně životního prostředí*. Masarykova univerzita, Brno, 153 s. ISBN 80-210-2947-1.
- JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B., 2003: *Média a společnost*. Portál, Praha, 207 s, ISBN 80-7178-697-7.
- KÁBELA, O., 2007: *Přístup k informacím o životním prostředí*. Masarykova univerzita, Brno. Online: <<http://www.law.muni.cz/edicni/Days-of-public-law/files/pdf/mep/Kabela.pdf>>, cit. 10.4.2010.
- Kasl, J., 1996: *O smyslu územního plánu a územního plánování vůbec*. *Planeta* č. 2: 50-51.
- KAŽMIERSKI, T.; REITSCHMIEDOVÁ, A., 2003: *Efektivní komunikace v ochraně přírody: Příručka pro pracovníky ochrany přírody pro práci s veřejností v národních parcích a chráněných krajinných oblastech*. REC, Praha, 15 s.

- KHELEROVÁ, V., 2006: *Komunikační a obchodní dovednosti manažera*. Grada Publishing, Praha, 144 s. ISBN 80-247-1677-1.
- KOLEKTIV autorů, 1999. *Metody komunikace při naplňování politiky péče o životní prostředí: Příručka ICLEI pro řízení záležitostí životního prostředí určená orgánům místní správy a samosprávy v České republice*. Svazek 8, 41 s.
- KOMUNIKUJÍCÍ MĚSTO, 2010: *Komunikační strategie*. Online: <<http://www.komunikujici-mesto.cz/index1.php?ukaz=000-016>>, cit. 10.4.2010.
- KOSOVÁ, J., ČAPKOVÁ, R., 2007: *Základy mediální komunikace pro pracovníky veřejné správy: Komunikační zdatnost pracovníka veřejné správy*. Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, Praha, 37 s. ISBN 978-80-7290-317-7.
- KOTRBA, Š., 2004: *Jaká budou „nová“ média a jací budou „noví“ lidé*. Britské listy, online: <<http://blisty.cz/art/16745.html>>, cit. 12. 4. 2010.
- KRAJHANZL, J., 2006: *Vztah k přírodě*. Online: <<http://www.vztahkpriode.cz/view.php?cislocianku=2008050008>>, cit. 20.3.2010.
- KRUŽÍKOVÁ, E., 1995: *Právo na informace o životním prostředí. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR*, online: <www.psp.cz/cgi-bin/win/kps/pi/prace/pi-4-006.doc>, cit. 25.3.2010.
- LESLEY, P., 1995: *Public relations: teorie a praxe*. Victoria publishing, Praha, 240 s. ISBN 80-85865-15-7.
- MAREK, J., 1996: *Obec, veřejnost a rozhodování o životním prostředí*. Pražské ekologické centrum, Praha, 152 s. ISBN 80-901377-4-1.
- MATES, P., SMEJKAL, V., 2006: *E-government v českém právu*. Linde, Praha, 244 s. ISBN 80-7201-614-8.
- MATĚJKOVÁ, P., 2009: *Účast veřejnosti ve správních řízeních*. Calla, České Budějovice, 20 s. ISBN 978-80-87267-03-5. Online: <www.calla.cz/data/o_prirody/ostatni/brozura_spravni_rizeni.pdf>, cit. 12.3.2010.
- Musgrave, S., 2004: *The Community Portal Challenge: Is There a Technology Barrier for Local Authorities?* Telematic and Informatics 21: 261-272.
- MVČR, 2010a: *EGOVERNMENT*. Ministerstvo vnitra České republiky, online: <<http://www.mvcr.cz/egovernment.aspx>>, cit. 11.4.2010.

- MVČR, 2010b: *Co je Czech POINT*. *Czechpoint.cz*, Ministerstvo vnitra České republiky, online: <<http://www.czechpoint.cz/web/index.php?q=node/22>>, cit. 11.4.2010.
- MVČR, 2010c: *Datové schránky*. *Datoveschranky.info*, Ministerstvo vnitra České republiky, online: <<http://www.datoveschranky.info/organ-verejne-moci/>>, cit. 15.4.2010.
- MŽPČR, 2001: *Příručka k implementaci Aarhuské úmluvy: Překlad vybraných kapitol z publikace „The Aarhus Convention: An Implementation Guide“*. Ministerstvo životního prostředí České republiky, Praha, 32 s. ISBN 80-7212-177-4.
- NAGY, M. et al., [eds.], 1994: *Manual on Public Participation in Environmental Decisionmaking: Current Practice and Future Possibilities in Central and Eastern Europe*. Budapest, online: <<http://archive.rec.org/REC/Publications/PPManual/Default.html>>, cit. 12.3.2010.
- NEKVAPIL, V., 2008: *Jak komunikuje místní správa v Anglii*. *Vaclavnekvapil.eu*, online: <<http://vaclavnekvapil.eu/index.php?text=94-jak-komunikuje-mistni-sprava-v-anglii>>, cit. 11.4.2010.
- Netmonitor, 2010: *Návštěvnost českého internetu v roce 2009*. *Netmonitor.cz*, online: <http://www.netmonitor.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=48&Itemid=4>, cit. 10.4.2010.
- NĚMEC, J., 2009: *Politici neumějí využít internet naplno*. *Profit.cz*, online: <<http://www.profit.cz/clanek/politici-neumeji-vyuzit-internet-naplno.aspx>>, cit. 11.4.2010.
- NĚMEC, J., 2007: *Každá ves, jiný pes: Elektronická komunikace s úřady*. *Bezkorupce.cz*, online: <<http://www.bezkorupce.cz/aktuality/kazda-ves-jiny-pes-elektronicka-komunikace-s-urady/>>, cit. 11.4.2010.
- NĚMEC, P., 1996: *Public Relations – Praxe komunikace s veřejností*. Management Press, Praha.
- NOVÁKOVÁ, M., 2009: *Nová média - případová studie Facebook*. *E-polis.cz*. ISSN 1801-1438. Online: <<http://www.e-polis.cz/nezarazene-clanky/380-nova-media-pripadova-studie-facebook.html>>, cit. 11.3.2010.
- OBLUK, V., 1995: *Hodnocení procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) v období 1992 – 1995 z pohledu Ministerstva životního prostředí ČR*. Sborník přednášek z celostátní konference EIA 1995. Regionální centrum EIA, spol. s r.o., Ostrava.
- OLIVER, D., 2008: *Internet. Pět set rad, tipů a technik*. Slovart, Praha.

- PELCL, P., TEUSCHELOVÁ, T., 2003: *Proč zapojovat veřejnost do přípravy významných rozhodnutí*. In: Kočí, K. [ed.]: *Komunikace a Natura 2000*. Gampress, Rožnov pod Radhoštěm: 20 - 24. Online: <www.actaea.cz/fileadmin/user_upload/PDF/komunikace-N2.pdf>, cit. 14.3.2010.
- PEHE, J., 2000: *Participace občanů na věcech veřejných*. *Pehe.cz*, online: <<http://www.pehe.cz/clanky/2000/participace-obcanu-na-vecech-verejnych>>, cit. 2.3.2010.
- PEKÁREK, A., 2009a: *Výzkum informací veřejného sektoru České republiky*. *Ikaros.cz*, online: <<http://www.ikaros.cz/vyzkum-informaci-verejneho-sektoru-ceske-republiky>>, cit. 10.4.2010.
- PEKÁREK, A., 2009b: *Současný stav využívání informačních a komunikačních technologií veřejnou správou ČR*. *Ikaros.cz*, online: <<http://www.ikaros.cz/soucasny-stav-vyuzivani-informacnich-a-komunikacnich-technologie-verejnou-spravou-cr>>, cit. 10.4.2010.
- PEKÁREK, A., 2008: *E-participace a její současný stav v české praxi*. *Ikaros.cz*, online: <<http://www.ikaros.cz/e-participace-a-jeji-soucasny-stav-v-ceske-praxi>>, cit. 10.4.2010.
- PEKÁREK, M., 2005: *K některým právním aspektům vztahu investor – životní prostředí*. In: HRABCOVÁ, D. *Moderní veřejná správa a ombudsman*. Masarykova univerzita, Brno, 133 s.
- POLESNÝ, D., ŠIMEK, J., 2009: *Datové schránky: úředníkům e-mail nestačí*. *Zive.cz*, online: <<http://www.zive.cz/Clanky/Datove-schranky-urednikum-e-mail-nestaci/sc-3-a-147030/default.aspx>>, cit. 10.4.2010.
- POSPÍŠIL, P., 2002: *Efektivní Public Relations a media relations*. Computer Press, Praha, 153 s. ISBN 80-7226-823-6.
- PROKOP, M. *Účastenství v řízeních na ochranu životního prostředí*. Ekologický právní servis, Brno, 83 s. ISBN 80-902570-6-2.
- REŽNÁ, K., 2009: *Kde hledat informace*. *Arnika.org*, online: <<http://www.priroda.arnika.org/clanky/ochrana-prirody-kde-hledat-informace>>, cit. 8.4.2010.
- ROZVOJ OBCÍ, 2009: *Rozvoj obce - osvěta, publicita, motivace, komunikace*. *Rozvojobci.cz*, online: <<http://www.rozvojobci.cz/news/rozvoj-obce-osveta-publicita-motivace-komunikace/>>, cit. 12.4.2010.

- RYBKA, M., MALÝ, O., 2002: *Jak komunikovat elektronicky?* Grada Publishing, Praha, 92 s. ISBN 80-247-0208-8.
- SANDMANN, A., 2000: *Principy komunikace mezi veřejnou správou a veřejností.* *Europeum.cz*, online: <http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=289>, cit. 7.4.2010.
- STRÁNSKÝ, P., 2001: *Komunikační síla Internetu.* *Lupa.cz*, online: <<http://www.lupa.cz/clanky/komunikacni-sila-internetu/>>, cit. 12.3.2010.
- SVOBODA, V., 2006: *Public relations moderně a účinně.* Grada Publishing, Praha, 244 s. ISBN 80-247-0564-8.
- TEUSCHELOVÁ, T., ORINIAKOVÁ, P., 2003: *Účast veřejnosti, proč a jak?.* CpKp ČR, Plzeň, 98 s.
- TONN, B.E., ZAMBRANO, P., MOORE, S., 2001: *Community Networks or Networked Communitities.* *Social Science Computer Review* 19
- ÚČAST VEŘEJNOSTI, 2010: *Základní informace.* Online: <<http://www.ucastverejnosti.cz/cz/zakladni-informace/>>, cit. 5.3.2010.
- VEŘEJNÁ SPRÁVA ONLINE, 2003: *Komunikační strategie krajských a místních samosprávných orgánů.* Online: <<http://vsol.obce.cz/clanek.asp?id=2003407>>, cit. 20.3.2010.
- VETCHÝ, M., 2010: *Knihovny v České republice a sociální síť.* *Inflow.cz*, online: <<http://www.inflow.cz/knihovny-v-ceske-republice-socialni-site>>, cit. 1.4.2010.
- VLACH, R., 2009: *Sociální síť.* *Na volné noze.cz*, online: <<http://navolnenoze.cz/blog/socialni-site/>>, cit. 6.4.2010.
- VSETÍN, 2009: *Město Vsetín nyní i na Facebooku.* *Vsetín.cz*, online: <http://www.mestovsetin.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=18676&id=490038&query=vsetin+na+facebooku>, cit. 27.3.2010.
- WIKIPEDIA, 2010: *Příroda.* *Wikipedia.cz*, online: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Příroda>>, cit. 21.3.2010.
- ZELENKA, J., 2009: *Internet jako jedno z médií pro sociální síť v turismu.* *Veřejná správa online.cz*, online: <<http://vsol.obce.cz/clanek.asp?id=2009315>>, cit. 10.4.2010.

ZLATÝ ERB, 2010: *Propozice soutěže Zlatý erb 2010*. Online:
<http://zlatyerb.obce.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=200005&id=1059&p1=52>, cit.
6.3.2010.

8.1 Použité zákony, předpisy a směrnice

Federal Act Concerning Access to Information on the Environment. Online:
<<http://faolex.fao.org/docs/texts/aut4739E.doc>>, cit. 10.4.2010.

Předpis č. 124/2004 Sb. m. s. Online:
<www.esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=2004m124>, cit. 10.4.2010.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/98/ES. Online:
<www.epma.cz/Docs/psi_direktiva_cz.doc>, cit. 10.4.2010.

The Freedom of Information Act. Online: <www.gwu.edu/~nsarchiv/nsa/foia.html>, cit.
10.4.2010.

Zákon č. 44/1988 Sb., horní zákon. Online:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=44/1988&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Online:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?kam=zakon&c=17/1992>, cit. 10.4.2010.

Zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Online:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=114/1992+&number2=&name=&text=>
, cit. 10.4.2010.

Zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod. Online:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=2/1993&number2=&name=&text=>, cit.
10.4.2010.

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí. Online:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=123/1998+&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Online:
<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=106/1999&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

Zákon č. 211/2000 Z.z., o slobodnom prístupe k informáciám. Online:

<www.upsvarmi.sk/zakony/211.pdf>, cit. 10.4.2010.

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Online:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=227/2000&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Online:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=100/2001&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Online:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=500/2004+&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon. Online:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=183/2006&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Online:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=300/2008&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Online:

<http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701?number1=111/2009&number2=&name=&text=>,
cit. 10.4.2010.

9. Přílohy

Graf č. 1 – Spokojenost veřejnosti s životním prostředím v České republice. Zdroj: CVVM, 2009a: *Hodnocení stavu životního prostředí v ČR a v místě bydliště*. Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, Praha. Online:

<http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100929s_oe90619a.pdf>, cit. 10.4.2010.

Strana 14

Graf č. 2 – Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí. Zdroj: CVVM, 2009b:

Hodnocení činnosti v oblasti ochrany životního prostředí. Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, Praha. Online:

<http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100934s_oe90707.pdf>, cit. 10.4.2010.

Strana 15

Graf č. 3 – Věková skladba uživatelů sociální sítě Facebook v České republice. Zdroj dat: Facebook.com, 2010. Online: <<http://www.facebook.com/ads/create/>>, cit. 10.4.2010.

Strana 46

Graf č. 4 – Ochota dělat něco pro životní prostředí. Zdroj: CVVM, 2009c: *Ekologické chování domácností*. Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, Praha. Online: < http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100928s_oe90616.pdf>, cit. 10.4.2010.

Strana 67

Obrázek č. 1 - Časová osa data spuštění mnoha významných sociálních sítí. Zdroj: BOYD, D. M., ELLISON, N. B., 2007: *Social network sites: Definition, history, and scholarship*. Journal of Computer-Mediated Communication, 13(1), article 11. Online: <<http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html>>, cit. 14.3.2010.

Strana 44

Tabulka č. 1 - Webové stránky obcí podle jednotlivých krajů k 31.12. Zdroj: ČSÚ, 2009a: *Průzkum webových stránek veřejné správy*. Český statistický úřad, Praha. Online: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/pruzkum_webovych_stranek_veřejne_spravy>, cit. 10.4.2010.

Strana 27

Tabulka č. 2 – Jednotlivci, kteří použili internet v posledních třech měsících. Zdroj: ČSÚ, 2009b: *Informační technologie v domácnostech a mezi jednotlivci*. Český statistický úřad, Praha. Online: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/domacnosti_a_jednotlivci>, cit. 10.4.2010.

Strana 39

Tabulka č. 3 - Internet v organizacích veřejné správy, k 31.12. Zdroj: ČSÚ, 2009c: *Využívání ICT v organizacích veřejné správy*. Český statistický úřad, Praha. Online: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_ict_v_organizacich_veřejne_spravy>, cit. 10.4.2010.

Strana 39

Tabulka č. 4 - Použití internetu ve vztahu k orgánům veřejné správy - v posledních 12 měsících, 2. čtvrtletí 2009. Zdroj: ČSÚ, 2009d: *Využívání ICT ve vztahu k veřejné správě*.

Český statistický úřad, Praha. Online:

<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vyuzivani_ict_ve_vztahu_k_verejne_sprave>, cit. 10.4.2010.

Strana 40

Tabulka č. 5 – Vyhledávání informací na stránkách úřadů. Zdroj: ČSÚ, 2009b: Informační technologie v domácnostech a mezi jednotlivci. Český statistický úřad, Praha. Online: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/domacnosti_a_jednotlivci>, cit. 10.4.2010.

Strana 40

Tabulka č. 6 – Hodnocení dostupnosti informací z webových stránek měst.

Strana 55

Tabulka č. 7 – Hodnocení dostupnosti informací z webových stránek národních parků.

Strana 57

Tabulka č. 8 – Počet okresních měst v České republice dle jednotlivých krajů s RSS kanály a Facebookem

Strana 58

Tabulka č. 9 – Počet okresních měst České republiky s RSS kanály, Facebookem a Twitterem (dle třech vybraných krajů)

Strana 59

Tabulka č. 10 – Počet okresních měst v Trnavském kraji na Slovensku s RSS kanály, Facebookem a Twitterem

Strana 59

Tabulka č. 11 – Počet národních parků v České republice a na Slovensku s RSS kanály, Facebookem a Twitterem

Strana 60

Tabulka č. 12 – Počet nevládních ekologických organizací (EO) v České republice a na Slovensku s RSS kanály, Facebookem a Twitterem

Strana 60

Tabulka č. 13 – Hodnocení webových stránek okresních měst - Česká republika

Strana 61

Tabulka č. 14 – Hodnocení webových stránek okresních měst - Slovensko

Strana 63

Tabulka č. 15 – Webové stránky národních parků v České republice a na Slovensku
Strana 64